

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22,
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre 300 Lel.

Fél évre 180 Lel.

Negyed évre 75 Lel.

Havonta 25 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
rétotnek fel.

Megjelenik naponta reggel

Lapunk legfőbb közleményei:

Produktív elemek nem utasíthatók ki.

A gör. kat. palota jövedelme. Aradon nem adtak fel külföldre pénzeslevelet.

Arad és az erdélyi bankszövetség. Ostromállapot Olaszországban. Dollárpánama Budapesten.

Több letartóztatás az Astra-gyári lopás ügyében.

Elfogott vagonfosztogatók. Üzletfosztogató részvénytársaság Aradon.

A prefektus megváltik állásától. Az ágyai feleséggyilkos pöre.

A gyógyuló leu.

Az utóbbi napokban a leu árfolyama úgy Zürichben, mint Párisban jelentős javulást mutat. Állandó lesz-e ez a javulás, folytatódni fog-e, bajos megjósolni. A javulás folytatására azonban emberi számítás szerint megvan minden kilátás. Nem szabad ugyanis figyelmen kívül hagyni, hogy Románia az Osztrák-Magyar Bank líkvidációjából a rá eső részt, több mint huszmillió aranykoronát, még nem kapta meg. Hogy ennek az összegnek megérkezése javítólag fog hatni a leu árfolyamára, az nyilvánvaló. Egy másik tényező, melynek kedvezően kell befolyania a leu árfolyamának kialakulására: az idei termés, melynek fölöslegé-

ből legalább még kétharmad rész kivételre vár. Szóval a leu további árfolyamjavulásának megvan a maga kézzelfogható, reális előfeltételei.

Pénzpiacunk momentán helyzete a fent kifejtettek alapján különösen az üzleti világ részéről fokozott figyelmet igényel. Ha ugyanis a leu árfolyamjavulása tartós lesz, a kereskedőknek a legnagyobb óvatosság ajánlatos. Különösen az áru beszerzés terén. Mert azok a kereskedők, akik a most még aránylag alacsony árfolyamu pénzüket árukba dugják, könnyen abba a kellemetlen helyzetbe juthatnak, hogy kénytelenek lesznek sok leért beszerzett áruikat a leu további árfolyamemelkedése folytán várható árcsökkenés miatt kevesebb leiert, tehát beszerzési áron alól a piacra dobni. A precedens megvan erre, Csehszlovákiában, ahol annak idején a kereskedők alacsony árfolyamu cseh koronáikat árukba fektették s mikor aztán a cseh korona árfolyama magasan stabilizálódott, olyan vihar száguldott végig a cseh piacon, hogy ezrével mentek tönkre a kereskedők. Kellő óvatosság mellett kereskedőink ennek nálunk való megismétlődését bizonyára megakadályozhatják. A készpénzzel dolgozó kereskedők az ilyen katasztrófát még kihever-

hetik, de nem azok, akik hitellel dolgoznak. Ezek ugyanis a mai föl vett gyengébb árfolyamu leiket kénytelenek lesznek jóval magasabb értékű leikkel visszafizetni, minek következtében bukásuk elkerülhetetlen. A hitellel dolgozó kereskedőknek tehát ma kétszeres óvatosság ajánlatos. A nagyobb szabású bevásárlásoktól pedig lehetőleg tartózkodják mindenki Vár

juk ki türelemmel, hogyan dől el a leu sorsa. Ha pénzünk árfolyamjavulása állandó, mindenkire nézve hasznos a tartózkodás, ha pedig az árfolyamjavulás ismét csak időleges, akkor még mindig van idő az árubeszerzésekre.

Mert a lábbadozó pénznek az a sajátsága, hogy gyógyulása idején betegágnak dönti azokat, akik szerelmesei belé.

Románia információkat szerezz.

(A kis antant együttes eljárása. — Valtoianu kamarai elnök lesz.)

BUCURESTI. Az *Indreptarea* szerint a román kormány a budapesti demars ügyét még nem intézte el. Még semmi lépés nem történt, miután a kormány információt akar szerezni arra nézve, hogy a román kormány tudomására jutott sértő kifejezések, amelyek a koronázással kapcsolatban hangzottak el, tényleg beigazolást nyer-e, hogy azokat a magyar parlamentben Szilágyi Lajos képviselő elmondotta? Csak ennek beigazolása után teszi meg a román kormány a szükséges intézkedéseket, hogy a kisantant államaival karöltve egységes elhatározással szerezzon elégtételt a Romániát ért sérelmek miatt. Azt írja az *Indreptarea*, hogy a bucuresti magyar

körökben az incidens nagy konsternációt keltett. A bucuresti magyar követ is nyilatkozott ebben az ügyben és kijelentette, hogy a sajnálatos incidens nem fog súlyosabb következményekkel járni. (Rador.)

BUCURESTI. Az *Adeverul* szerint *Valtoianu* belügyminiszter szabadságra megy és nem fog vizsdatérni belügyminiszteri székébe, hanem a kamarai elnöki állást fogja betölteni. Tárcaját helyettesként *Constantinescu* viszi tovább. Ezzel a változással kezdődnek a liberális kabinet teljes átalakítása. (Rador.)

Bécsi levél.

A zseniális Breitner.

A központi temetőnek, ami most Bécs, kétségkívül a leghozzáértőbb és legfáradhatatlanabb sírásója egy különben szimpla városi tanácsnok: a zseniális Stadtrat Breitner. Jelen-téketlen kis riporterből lett a Ländlerbank igazgatója, ami neki volt jó s a Ländlerbank igazgatójából lett Bécs pénzügyminisztere, ami Bécsnek rossz. A hajdan gyönyörű és elpusztíthatatlanul életerős Bécs koldussá-tevésében, abban, hogy ez a város szinte gyógyíthatatlan vége-elgyengülésben szenved, feltétlenül oroszlánrész illeti meg e nem is annyira kitűnő, mint beképzelt finánc-politikust. Sikertől föllebezhetetlenül bornirt városi adó-politikájával egy kétmillió város megful-lasztania.

Most, hogy már megfojtotta, még mindig a nyakán ül az áldozatának, a Ländlerbank igazgatói székében nem ült olyan kényelmesen, mint Bécs lakosságának a torkán és uglátszik, addig nem nyugszik, amíg a Zentralfriedhofba tervezett halotthamvasztót egy élő-hamvasztó intézmény formájában

nem honosítja meg a Belvárosban. Anélkül, hogy közelebbről érdekelne bennünket Bécs vámszedője, — valljuk meg, semmi közünk hozzá — érdemes foglalkozni vele és tanulmány-utra menni körülötte: milyen ne legyen egy város pénzügyi adminisztrációja.

Hogy Bécs végképpen lerongyolódott, hogy az idegenek egy szempillantás alatt eltűntek, hogy itt az élet minden világparitás fölött még legalább száz perccel megdrágult, hogy az indestébol, ami különben a drágaság circulus vitiosusának a kiinduló pontja, egyáltalán fölmerülhetett, hogy ma Bécsben szerényen meghalni drágább, mint Párisban jól élni: ennek elsősorban, ha nem kizárólag, Breiner ur az oka. A városháza pénzügyi osztályának vezetője — fából vaskancellár, szociáldemokratából bank-kapacitás — nem látja az élő és éhező és fuldokló embereket, se a hangos, se a néma nyomort nem veszi észre és nincs szive se az egyesek, se a tömegek szörnyű erőfeszítéseihöz. Csak számokat lát, ostoba számsorokat, tartozik-és követel-rovatokat s a két rovat között boldog mosollyal huzza meg a ferde vonalat az egyenleghöz: a város

pénzügyi mérlege — állítólag — aktív. Aból a makulaturából, amit Zürichben 0.0785 centimes-on jegyeznek, több legyen a bevétel, mint a kiadás. A mérleg rendben van. A beteg — haljon meg. Meg is hal.

Az osztrák korona mai kurzusán Párisban 1000 korona egy villanyosvasuti jegy. Rómában 600, Berlinben 500, Münchenben 400 és Budapesten — most lesz — 600 osztrák korona. Bécsben 1700 korona egy villanyosjegy. A szállodai szobák után hatvanszázalékos luxusadót szednek, mert Breitner urnak a lakás is luxus. A következmény, hogy Bécsben ma egy valamirevaló szállodai szoba százezrekbe kerül. Luxus a gáz- és villanyvilágítás és nem elég, hogy a gáz és villany ára háromszor annyiba kerül, mint Európa bármely városában, a fogyasztót még külön meg is büntetik; a gáz- és villanyfogyasztás után még külön háromszázalékos adót kell fizetni. O találta ki a gáz- és villanyfogyasztás előrefizetési intézményét, ami egyszerűen uzsora-spekuláció a publikum pénzével. A kávéház, ami nem minden esetben luxus, Breitner szemében büntanya: a legszegényebb emberek yacsorakávéja után negyvenszázalé-

kos adót szed és ezt teszi minden színházban, hangversenyben, moziban és — ami nem volna baj — mulatóban. A következmény: üresek a színházak, a mozik, a hangversenytértek és tátonganak az ürességtől a kávéházak. Az üzletek árdrágítását is Breitner indította meg. Tavaly egy nyakkendő vagy gallér még emberi áron megvásárolható volt, mert — szükségleti cikkek voltak. A szükségleti cikkek után azonban nem lehet adót szedni. Erre azt találta ki Breitner, hogy ezek luxus-cikkek. Viszont a luxus-cikkeknek az árát nem korlátozzák és nem kell feltüntetni őket. Eredmény: egy nyakkendő 200—250.000 korona. Az egyszerű és komplikált életszükségletek beszerzésének minden elképzelhető alkalmához odaáll Breitner ur az ő városi adóival és még mindig nem veszi észre, hogy az eszeveszett drágulásnak ő nem vámszedője, hanem okozója s nem akarja belátni, hogy ennek a drágasági tébolynak, a nullák e részeg paroxizmusának, ami a bécsi életet a népkönyha vendégeinek éppen olyan elviselhetetlenné teszi, mint az amerikai svindlereknek a teknősbéka-pápaszemmel: csak rossz vége lehet.

„Románia kötelessége.”

(Scotus Viator a nemzeti kisebbségekről).

Scotus Viator angol író, igazi nevén dr. Seton Watson „Románia kötelessége” címen cikket írt a Timesbe. Scotus Viator a nemzeti pártnak a koronázásról történt távolmaradásával foglalkozik s Maniueknak, a királyhoz írt tézett tiltakozó manifestumát ismerteti. Megemlékezik továbbá a nemzeti pártiakra fogott azon vádról, hogy szeparista törekvések vannak. Felhossa azt is, hogy Bra tianuék a koronázást a liberális kormányának a tömegnek szemébe való rehabilitációjára akarták felhasználni. Scotus Viator mélyen sajnálja a pártok között támadt áthidalhatatlan űrt.

Ezután az erdélyiek loyálitására ír Scotus Viator és megállapítja, hogy a nemzeti párt győnye lehet a politikai manővrozásban, de erős az elveiben és a legjobb eredményeket nyújtja a jövő Romániáját illetően. A párt tiszta választásokat, az igazi népakaraton nyugvó demokratikus kormányzást kíván és főleg a dekrétumokkal való kormányzás megszüntetését. Ez a rendszer a maga szerencsétlen következményeivel nemcsak kereskedelmi körökben, s minden társadalmi osztályban okoz nagy bizonytalanságot, hanem különleges sulytal nehezül a magyar és német etnikai kisebbségre, akik azt sem tudják már, hogy hová forduljanak orvoslásért.

Ezután a liberálisoknak az általános választói jog s a földreform körüli érdemeit sorolja fel az angol író. Miután Scotus Viator még megállapítja, hogy Nagyromániát nem lehet tartósan így kormányozni, hogy Erdély ellen ki-

Bécsben ma a legtöbbet emlegetett név: Stadtrat Breitner, Piccaver, Jeritza, Reinhardt, Moissi kis kezdők e név veszedelmes elterjedtségéhez képest, mert az kétségtelen, hogy aki már ennyire ellenszenves és népszerűtlen, az populáris. Aki ennyire csunya, az már szép. Ezen a fokon már nincs mód és mérték a megkülönböztetésre. Mindenütt őt okolják a szörnyű drágaságért. „Aladings” áldott egy város ez a Bécs és irigylésreméltó idegzetű a népe. Nem is jó rá gondolni, hogy Texasban mit csinálnának egy ilyen Breitnerrel, de Milanóban se volna nagy szerencséje; Budapesten pedig legalább is a városi közgyűlésen, vagy az újságok hasábjain szednék szét. Itt senki se törődik vele. Türik önfeledően és szenvedik némán immár negyedik esztendeje kárhuzatos és esztelen garázdálkodását. Nem támadják, hanem deputációba járnak hozzá; most, hogy Bécsét végleg a tönk szélére juttatta, alázattal megvárják, hogy a városi adóknak ez a piromanikusa milyen újabb merényletre készül. A vége pedig az lesz, meglátják, hogy egy utcát neveznek el a nevére. A vicc akkor lesz teljes, ha a dr. Karl Lueger-Platzot keresztelik át Breitner — azt hiszem — Hugo-terre.

hívóan viselkednek, a régi és új Románia igen elütő pszichológiája közötti harmonia helyreállítását, a ma legégetőbb problémáját állít-

Produktív elemek nem utasíthatók ki.

(A kormány a tulbuzgó tisztviselőket okolja.)

A koronázási ünnepségek előtt történt nagyarányú kiutasítások hullámai immár kezdenek elülni. A sok ezer kiutasított között nem csak magyarok és németek voltak nagy számmal, hanem lengyelek és csehszlovákok is, köztük igen sok munkás. Az illető barátságos országok bucuresti követi felszólták ez elien, sőt a lengyel követ azzal a retorzióval is fenyegetett, hogy Lengyelországba nem láttaoz: román utleveléket. A diplomáciai fellépésnek habár kissé későn is, meg volt a kellő hatása, amit az alábbi bucuresti jelentés bizonyít:

A belügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint ezental munkásokat, akik produktív és szükséges tényezőknek tekintendők, nem szabad kiutasítani. Ezeknek a munk-

Haeckel agyveleje.

Felboncolták a tudós koponyáját.

Ismeretes, hogy Haeckel, a kiváló jénai német biológus és természetfilozófus annak idején azt az óhaját fejezte ki, hogy agyvelejét Maurer, Frigyes jénai egyetemi tanár, vizsgálja meg anatómiai szempontból. Nyolcvanhatéves korában történt elhunyt után a jénai kórbonctani intézetben agyvelejét Retzius Gusztáv eljárása szerint tízszázalékos formalinban felfüggesztve rögzítették. A Zeiss Károly-cég, Maurer utasításai szerint nagyszámú fotográfiai főlvételeket készített az agyvelő féltekéről, az agytörzsről és a kisagyvelőről, ezenkívül a féltekéről orárvonatot is vettek le, melyet a jénai bonctani intézetben helyeztek el, míg a fényképek természetesen nagyszámú és monográfiai feldolgozásban dr. Fischer Gusztáv jénai könyvkiadó cégnél kiadásra kerülnek.

Maurer leírja vizsgálatának eredményét s a leírást közli a Deutsche Medizinische Wochenschrift idei 32. száma s nyomában dr. Zimmermann Ágoston a Természettudományi Közlönyben. — Maurer leírása szerint Haeckel agyveleje nagyszabású, elite-emberi agyvelő, „melyen különösen a látási középpontnak, az ugynevezett calcarinus-kéregnek erős fejlettsége a feltűnő”. Az agyvelőn, tekintettel Haeckel magas korára, öregkori (senilis) elváltozások is láthatók. Koponyája a mesocephalok közé tartozik, agyveleje nagyjában kerekded, sulya 1575 gramm (az átlagsuly 1375 gramm), míg a test sulya 60 kilogramm, a test hossza 175 centiméter volt, a későbbi mérésnél a konzervált agyvelő baloldali félte-

ja oda. Ebben a tekintetben a dínasztának lehet szerepe s ebből a szempontból van a koronázásnak igazi jelentősége.

kásoknak a tartózkodási engedélyét és utlevelét az illetékes hatóságok láttamozni fogják, s a meghosszabbítás ugyanolyan módon fog történni, mint idáig.

Az Adeverul ezeket írja a kormány újabb magatartásáról a kiutasítások dolgában: A bucuresti külföldi diplomaták körében élénken kommentálják a kormány választását, melyet azoknak a diplomáciai képviselőknak adott, akik államuk alattvalóinak a koronázás alkalmából való kiutasítása miatt interveniáltak. Amint a külföldi lapok jelentették, ez a válasz abban állott, hogy a kormánynak ezekről a kiutasításokról nincsen tudomása s hogy az valószínűleg egyes tisztviselők tulbuzgóságából származott, akik ellen megindult a vizsgálat.

A baloldali felső halántékkervény erősebben fejlődött (Haeckel jobbkezes volt.) A jelzett öregkori elváltozások — mindkét homloklebeny felső felületének erős kelapadása és a legtöbb barázdák kiszélesedése — következtében a tekervények keskenyebbnek tűnnek föl. Feltűnő a féltekében, oldalról tekintve, a középponti tekervény hatalmas fejlettsége, továbbá a homlok- és nyakszirtlebeny finomabb tagozottsága. Az oldalsó kamarák tárgultak (kisebbfokú agyvizkórral), úgy mint Cuvlernél és Helmholtznál. A baloldali felső halántékkervény erősebben fejlődött és a fedél (operculum) által fedett felületén is harántbarázdák láthatók.

Haeckel agyvelején különösen feltűnő a látó középpontnak szabad szemmel megállapítható erős fejlettsége, ami összefüggésbe hozható Haeckel fejlett megfigyelőképességével a szöglet feletti agytekervény és a homloktekervények kiváló fejlettsége a kombináló észbeli munkánál érvényesül különösen. Számos vizsgálat alapján ismeretes, hogy kevésbé tehetséges emberek agyveleje is sulyosabb és erősebben barázdált lehet, de ennek megítélésakor nem a mennyiségre, hanem a minőségre kell figyelemmel lenni, mert az agyvelő nagyságát növelheti vázalkotó elemeknek erős fejlettsége is. Azután meg azon is mulik, hogy ki mit művel az agyvelejével; sokan nem értékesítik kellő módon a benne szunnyadó energiát.

— Aradi újságíró Brassóban. Seidner Imrét, a megszünt „Arad és Vidéke” volt munkatársát a „Brassói Lapok” című napilap belső dolgozótársává szerződtette.

Őszi ruhagondok.

(Mit mond a cipő, a keztyű, a kalap? — Minden a Devizaközponttól függ.)

BUDAPEST. Az ősz — sokan így állítják — a legszebb évszak, de ha megkérdezel egy nőt, az biztosan így válaszol:

— Szép, szép, csak tudnám, hogy mit fogok felvenni!

E régi dalhoz, mely mindig új marad, a Nőruhakészítők Országos Szövetségének elnöke, Holzer Sándor a következő szöveggel szolgált:

— Igaz, hogy nyár derekán, mikor a valutánk esni kezdett, a hölgyek széthordták téli cikkeiket, de ez nem baj, már van új áru, lehet újra vásárolni. Utóbbi időben sok bajunk volt az óvatos előlegezőkkel. Jelentéktelen összeggel (2—3000 koronával) lefoglaltak — mondjuk — egy bundát. Ha időközben felment az ára, akkor sietve jöttek és kiváltották s mi természetesen a kialakított régi árban adtuk oda. Ha azonban esett az ár, akkor a két-három ezer koronát egyszerűen veszni hagyták, elmentek és megvették máshol a bundát.

— Hogy milyenek lesznek az árak? Minden a Devizaközponttól függ. Minthogy külföldi árut kapunk és svájci frank-alapon számolunk, ha olcsón juttatja a valutát nekünk, mi is olcsón fogjuk adni a hölgyeknek a ruhákat.

Ezzel aztán — a dolog sulyosabbik részét a Devizaközpontra bízva — Holzer ur el is bocsájtott, s én nagy bizonytalansággal a szíven elmentem a keztyűsők elnökéhez.

— A közönség maga idézte elő a drágaságot azzal, hogy mindent szétkapkodott, — mondotta haragosan a keztyűs bácsi. — A keztyűnél fontos volt a fogyasztóképesség. Kis hasznót vettünk, hogy nagyobb forgalmat érthessünk el. Ma? Ki jár keztyűben?

(Kezemre nézve azt gondoltam: én nem, s tovább hallgattam, hogy egy pár glacé ezernyolcszáz, szarvasbőr pedig három ezer). — Hogy még mennyi lesz? Az Isten tudja!

A szövetségben azzal biztattak, hogy ma még kaphatók hat ezer koronáért egy méter Kelmét!

A cipős épp egy pár cipőt csomagolt s mint négy szemkőzt utóbb elárulta, egy darab szíve is velem. Mert ő biztos forrásból tudja, hogy pár hét múlva többet kapna érte. — Mert a munkások ismét javítást kértek, sőt kaptak. Ilyenkor pedig... ugye?... az ember áthárít... mert hát mit tegyen? Csak nem fizetheti a magazséből a többletet?

Kalaposnóm azzal fogad, hogy ismervé vagyoni helyzetemet, természetesen sok beszélgetni valónk egymással.

De hát mit tegyék?

— Vegyen négy deka pamutot és horgoljon magának egy sapkát. Más is azt teszi . . .

A fehéreneműs azt mondta, hogy a fehéreneműek az igazi szezonja a nyár, mert akkor minden átlátszó. Most már senki sem vásárol. Van olyan hölgy, aki (pedig jobbhöz szokott) éppen csak két darab fehéreneművel rendelkezik, s míg az egyik rajta van, a másikat mossa...

Szóval a helyzetkép az, hogy az őszi szezon az idén — eddig legalább — teljesen elmaradt.

Aradi antológia.

Aradon megalakult az Ady-tömörülés. Az Aradi Közlöny egymásután mutatja be az Ady-tömörülés költőinek értékes gárdáját. A mai vers íróját Arad és Erdély publikuma jobban ismeri már, semhogy konferánstot kellene mondani felőle.

Cifra Géza: Magamtól kérdelem.

- Aki hitt és aki csókolt,
- Aki hívott és kergetett,
- Aki rossz és aki jó volt
- Az a lány, ma hol lehet?

- Aki várt és aki lángolt,
- Aki látszott és nevetett,
- Aki tűz és aki láng volt;
- Az a legény, ma hol lehet?

- Ami szép és ami halál,
- Ami itt volt s már nincs velem,
- Ami a sorsom nem talál;
- Hol van ma az a szerelem?...

Elfogott vagonfosztoatók.

Százhuszezer lel értékű tejkendő. Az utóbbi időben számos jelentés érkezett a rendőrségre vagonfosztoatások miatt. A napokban Végh aradi kocsiyártó és Velkov vinalg kereskedő tett feljelentést, hogy az aradi állomáson feltörték a vagonját és onnan körülbelül 100 ezer lel értékű holmit loptak el. A nyomozással Rasztyg István csoportvezető detektivet bízta meg a rendőrség. A szálak az állomásra vezettek, a hol Rasztyg egy izben észre vette hogy egy bolgár asszony fejkendőket vásárol a 89. számú pályáról. A pályáról, névszerint Stian Tódort figyelni kezdte és amikor megfelelő adatok birtokába jutott házkutatást tartott nála, amely meglepő eredménnyel végződött. Különbéle helyeken eldugva 350 darab fejkendőt sikerült felfedezni. A további nyomozás alapján Thoma Mihály váltóóránál tartott házkutatást a rendőrség. Thoma lakásában nagymennyiségű viaszkos vászont és 24 fejkendőt találtak. Azonkívül kiderült, hogy Thoma Seprösön lakó apósának nagymennyiségű lopott holmit adott át elárulás végett. Az eddig megtalált holmik értéke több, mint 120 ezer lel. A bünyösöket a rendőrség letartóztatta. A nyomozás tovább folyik, mert valószínű, hogy a vagonok fosztoatásában több segítőtársa volt a letartóztatottaknak.

Nincs kenyér Aradon.

(A pékek demonstratív sztrájkja. — Zsirt csak akkor adnak, ha húst vesznek.)

Sulyos és szomorú tényként kell megállapítani, hogy a bőven termő aradmegyei rónaság, a melynek hullámzó aranykalászos földje messze vidékeket ellátott jó minőségű kövér búzával, hűtlen lett hozzánk. Nincs kenyér. Holnap reggel már hiába megyünk friss ropogós süteményért nem kapunk. Holnap reggel már nem lehetünk puha kenyeret a vásárnapi ebédünkhöz, mert nem sütnek a pékek. A pékmesterek eddig csak fenyegetőztek, hogy megszüntetik a kenyérsütést a maximálási rendelkezlet miatt és ma már beváltották fenyegetésüket, nem sütöttek holnapra. Egy pékmester tegnap este kijelentette nekünk, hogy vasárnapra pánik és meglepetés lesz Aradon, mert nem sütnek a pékek.

— Csak demonstrálni akarunk — mondotta a pékmester — hogy a kormányt belátásra bírjuk.

Kérdezzük a mélyen tisztelt pékmesterektől, hogy nem tartják e lelkiismeretlenségnek az ilyen demonstrációt? Mert hisz ezzel a közönséget sujtják — azt a közönséget, amelynek életszükséglete az, hogy a mindennapi kenyér az asztalán legyen; azt a közönséget, amelytől éltek és esetleg vagyont is szereztek. Nem tartják-e helyesebbnek a pékmeserek, ha megfogadják a főpolgármester tanácsát, hogy küldött ségileg keressék fel Bucurestiben az illetékes minisztert és vázolják az itteni helyzetet. Erre a kérdésre meg is felelt a pékmester:

— Vannak itt Aradon olyanok akiknek fontosabb érdeke, hogy a közönség kenyérrel legyen ellátva mint nekünk, menjen más, mi nem megyünk.

Szöröl-szóra ezt mondotta a pékmester, aki ma már nem dolgozik, mert szerinte naponta négyszáz leit fizetne rá az üzeme.

— Az igaz, hogy ha nem dolgozom nyolcszáz leit fizetek rá — mondotta ugyanez a pékmester — de hadd lássa az a miniszter, hogy így nem lehet maximálni.

Most pedig a hentesmesterekhez szólunk: Egy kiló sertés zsirt ma 64 lei. Nagyon drága. De hát mit csináljon a szegényember? Összekuporgatja a zsirra valót, mert hát a szegény embernek is kell zsirt a főzéshez.

— Ha sertéshúst is vásárol, adok tiz deka zsirt — mondja a kegyetlen hentesmester.

Mit csináljon a szegény ember? Húst nem kell, mindennap enni, de a zsirt kell, mert ha egy kis főzeléket vagy burgonyát eszik ebédre, zsirt nélkül nem tudja elkészíteni. A hentesmestereknek persze az nem üzlet, hogy Aradon kilószámra most eladják a zsirt, mert sok reménylik van arra, hogy később drágább lesz. Az tán a regátban jóval többet fizetnek érte és inkább elszállítja a zsirt Aradról, minthogy elkotyvettyéje 64 leiert.

— Kevés a zsirt — mondotta egy hentes.

Kénytelenek vagyunk kétségbe vonni ezt az állítást, mert ha tiz deka zsirt mellé egy kiló sertéshúst kell a szegény embernek vásárolni, nyilván zsirnak is kell lenni. Van is, mert itt a sertésölés ideje, és ha sertéshús van, zsirt is van, de nem a mi számunkra. (p. g.)

Ostromállapot Olaszországban.

(A faszisták különvonaton mennek Róma ellen.)

Páris. Rómából jelentik a Havas-ügynökségnek: Egész Olaszországban kihárították az ostromállapotot.

London. A Times jelentést kapott Olaszországból, hogy a faszisták pénteken különböző városokban együttes akciót indítottak. A faszisták a nagyobb városokat: Tarentot, Pizát, Cremonát hatalmukba kerítették. Az ország északi, déli és középső része között megszakadt az összeköttetés. Az említett városokban maguk a faszisták vették át az uralmat. Ugy látszik, hogy ellenállással sehhol sem találkoztak és összeütközések sem voltak, kivéve Cremonát, ahol hat faszistát lövésekkel megsebesítettek. Milanóban nyugodt a helyzet, mert a városban nagyszámú csapatok tartózkodnak. A többi központból nem érkeztek jelentések.

Róma. Arra való tekintettel, hogy a pizai faszisták elrendelték az általános mozgósítást és erősen készülnek, hogy Róma ellen vonuljanak, Rómában a katonai hatóság vette át a közbiztonsági szolgálattot. Rómában a rend biztosítása

érdekében széleskörű intézkedéseket tettek. A város több terén gépfegyveres csapatok táboroznak.

Róma. Giolitti a Trevizóban tartott gyűlésen kijelentette, hogy Olaszország pénzügyei annyira komolyak, hogy csak sürgős és erélyes beavatkozás segíthet. Az állam deficitje évről-évre milliárdokkal növekszik. Ha ez ellen sem mit sem tesznek, a katasztrófa aligha lesz elkerülhető.

Róma. Tegnap éjszaka Olaszország nagyobb városaiban a faszista szervezetek nyilván előzetes közös utasításra megkísérelték a prefekturák, posta- és táviráda és más középületek megszállására. A kísérlet több helyen sikerült. — Egyes helyeken azonban a kormány utasítását követő katonaság ismét kiszorította a faszistákat az elfoglalt épületekből. A faszisták azokon a helyeken, ahol a hatalmat átvették, szigorú cenzurát lépettek életbe. A középületek megszállása után a legtöbb helyről tehergépkocsikon és külön vonatokon a faszista-szervezethez tartozó csapatok egy részét Rómába indították.

Róma. A király informáltatta magát a helyzetről. Politikai körökben elkerülhetetlennek tartják, hogy a faszisták résztvesznek a kormányban.

Harc egy városért.

(Felkelők és katonák véres csatája).

Szófia. Bulgáriában minden erjed. Legújabbban Newrocop városban voltak zavargások, ahol a tüntetők és a katonaság között formális harcra került a sor. Számos macedón bolgár legyvert ragadott, bejött a városba, ahol a lakosság közül mintegy ötszáz, akik a mai kormányzatnak ellenségei, csatlakozott hozzájuk. A zavargók élére egy bandavezér, Aleco vajda állott. A banda éjszaka hatolt be a városba a sötétség leple alatt és pedig egyazonra a város több pontján. A felkelők felszították a katonaságot, hogy hagyják el a várost. A hatóságok, rendes sorkatonaság, azonkívül városi milícia lelettel rendelkeztek, tehát visszataszították a felzúrlást. Miután a kívánt visszavonulás nem történt meg, a felkelők és a városiak között megkezdődött a formális csata. A harc igen heves és véres volt. Két napig tartott az ádáz küzdelem, mely a városi katonaság súlyos veszteségeivel járt. Végre is arra kényszerültek, hogy a nyilvános épületekbe visszavonuljanak, ahol megakadt elbarrikádóztak. A sereglők a városban buszonként nagyobb házat gyújtottak fel. Mindkét részről igen sok volt a halott és sebesült. A pontos számot még nem lehet megállapítani. — A felkelőknek a harcok végén sikerült a városban a hatalmat teljesen kezükbe keríteni. A városban talált valamennyi tisztviselőt letartóztatták és őrizetbe helyezték. Sok városi rendőrt véresen vertek, hatot pedig felakasztottak. Egy rendőrtisztot, aki a harc közepette az egyik lázadót lelőtte, kardokkal darabokra vagdalták. A városból elmenekült tisztviselők a környékbeli városok sorkatonaságát hívták segítségül, melyek azonban a körölkörmek vonatkoztak eléget tenné. A kormányhoz rémes hírek érkeztek a newrocopi állapotokról. A jelek azt mutatják, hogy Macedónia több helyén hasonló zavargások várhatóak. Tirnovóban is véres zavargások voltak. Szófiában nagy tüntetést rendeztek az ellenzéki pártok. A tüntetésben a kommunisták is résztvettek. A tüntetők a szétosztatásukra kiküldött katonák közül többeket megsebesítettek. Sok katona a tüntetőkhez csatlakozott. A kormány csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudja a rendet helyreállítani.

EZ ARADI

Strófa a hétről.

Nem tudom, hogy mire öntsem
Fellobbanó haragom,
Mától kezdve kenyér sincsen
Szerte egész Aradon.

Ma fordítva áll a dolog
Mint ahogy állt azelőtt,
Most a mi soványkodásunk
Hizlalja a termelőt.

Bevésetném ezt a mondást
Aranyba, vagy omelisztibé,
Hentes a zsiriába ful meg,
A pék meg a kenyérlészibe.

Fejem szédül:
Épül?
Fejem kábul:
Hátul?
Fejem elül:
Felül?

Égész kacsit megláttam,
S várom, lázám kihül-e?
Nem tudom, hogy a Neuman-ház
Épül, vagy nem épül-e?

Osszeszorul az embernek
Az örömtől kicsi szíve:
Rendeznek itt Reinhardt-módra,
És rendeznek impresszív.

Fényhatással, mi szikrát szór,
S világít erősen:
Mi lenne, ha rendeznének
Egyszer — tetszetősen?

Niger.

Milliósrablás a gyorsvonaton

CLUJ. (Kolozsvár.) Tegnap éjjel a tövis-kolozsvári gyorsvonaton páratlan vakmerőséggel rabolták ki Barta Izidor marosludasi ékszerész. Az eset részletei a következők: A vonat egyik elsőosztályú fülkéjében utaztak Mihályi József nagykereskedő, Fridmann Marcell kávéháztulajdonos és Barta ékszerész. Az ékszerész egyik bőröndjét, amely értékes aranyművekkel volt megpakva, két pléddel átcsavarta és az ülés alá helyezte. Mikor a gyors az aranygyéresi állomáshoz ért, a sötét fülke ajtaját kinyitották, egy katonaruhás alak kirántotta a szundikáló Barta lábait alól a bőröndöt, és a zsákmánnyal együtt leugrott a vonatról. A bőröndben körülbelül egymillió lei értékű ékszer volt. A megrémült ékszerész le akart ugrani a vonatról, az utasok nagy nehezen tudták visszatartani ettől a szándéktól. Fridmann megrántotta a vészféket és az összes utasok a rablók után vetették magukat, akik a súlyos bőrönddel csak nehézkösen tudtak haladni. Már csaknem utólérték a menekülő rablókat, mikor az egyik katonaruhás alak hangosan kiáltotta:

— Aki még egy lépést közeledek, azt lelövöm. Mindenki hátra érc és vissza!

A fegyvertelen üldözők kénytelenek voltak visszatérni a vonatához. Barta Izidor az aranygyéresi állomáson azonnal jelentést tett a rablásról. A csendőrség megindította a nyomozást.

A gör. kat. palota haszonélvezeti joga.

(Fenyves Károly műépítész nyilatkozik a pörről.)

Az Aradi Közlöny nemrégiben megemlékezett arról a perről, a mely az aradi görög katolikus hitközség és Fenyves Károly aradi műépítész között folyik a hitközség bérpalotájának haszonélvezete miatt. A per ma érdekes jogász-problémát vetett fel. Az a kérdés most, hogy mi történik az olyan épületekkel, amelyeket idegen telekre a saját költségükön emeltek az építészek bizonyos számú esztendeig tartó haszonélvezet ellenében, amelynek lejártá után a telektulajdonosra száll vissza az épület teljes tulajdona és haszonélvezeti joga. Különösen érdekesnek ígérkezik az a döntés, amely a görög katolikus hitközség és Fenyves Károly aradi építész peréből kifolyólag várható, hogy a békebeli koronákért felépített bérpaloták haszonélvezeti jogának megváltását milyen arányban állapítja meg a bíróság. A jelen esetben az építkezési költségből még 124.000 békebeli korona volna törlesztendő. Ennek kiegyenlítésére az aradi hitközség 1:2 arányban 62.000 leit ajánlott fel az építésznek. Az építész természetesen nem fogadta el a hitközség ajánlatát, mivel 62.000 lei a legtávolabbról sem felel meg 124.000 korona békebeli értékének. A békebeli korona aranyértékű volt, tehát ez a 124.000 korona a mai aranyértéknek megfelelően volna kiegyenlítendő. Az építésznek azonban nemcsak az építkezési költségek, hanem a tervezésért és vállalkozásért saját magának járó díjak iránt is igényei vannak. Ezeket a tételeket eredetileg nem számított fel, de mint a saját munkája után járó kereset jogosan megilletik. Jogász körökben ebből a szempontból is érdeklődéssel várják a lugosi járásbíró határozatát, a mely ebben az ügyben elsőfokon dönt. A görög katolikus hitközség ugyanis a lugosi püspökség útján Lugoson adta be a járásbíróhoz a haszonélvezeti jog megváltása iránti keresetét Fenyves Károly aradi építész ellen.

Ily természetű építkezés ezideig még kevés történt, ezért az Aradi Közlöny munkatársa megkérte Fenyves Károly műépítészt, hogy mondja el, milyen feltételek mellett épültek fel a görög katolikus hitközség bérpalotái és miképpen oldódtak meg a felmerült valutabeli differenciák az építkezési költségek törlesztésénél. Fenyves Károly műépítész a bonyodalmas ügyre vonatkozólag a következőket mondotta el munkatársunknak:

— Még 1910 februárjában kaptuk volt társammal a megbízást, hogy az aradi görög katolikus egyház üres telkein két tornyu monumentális templomot, egy külön jövedelmet is hajtó egyemeletes paplakot és két háromemeletes

bérpalotát építsünk. A hitközség az építkezéshez csupán a telkeket adta, részünkre 20 éves haszonélvezeti jogot biztosított a bérpaloták jövedelmeiből. Ezekből a jövedelmekből nekünk, a vállalkozóknak, kellett törleszteni az építkezésekre felvett kölcsönöket. A hitközség a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól 450 ezer koronát vett fel és ezt az összeget 50 éves annuitásokban kell visszafizetni. Ezek az annuitások most 1:2 arányban leiben fizetendők. Mi még 110 ezer koronát vettünk fel egy hollandi banktól, Middelburgban, 12 év alatti törlesztésre. Ennek annuitásait most külön meg egyezésre 1:1 arányban leiben kell fizetnem. A felvett kölcsönökön kívül mintegy 150 ezer korona kész kiadást emésztett fel az építkezés, amelyet mi fizettünk ki, abban a reményben, hogy a haszonélvezeti jog után megtérülnek kiadásaink és saját munkánk díját is megkeressük. Azonban eddig nagyon kevés jövedelem került ki az épületekből. 1911—1912-ben készültek el az épületek és az akkori olcsó házbérvizonyok mellett is mintegy 5—6 ezer koronát jövedelmeztek az első két évben. A háború ki-törésekor bevonultam és a háború befejeztével évi 10 ezer korona ráfizetés mutatkozott. Ez idő alatt természetesen a törlesztésekre sem kerülhetett sor. A bérházak még most sem hozzák meg a kellő jövedelmet, de a ráfizetést sí-került kiküszöbölni és az annuitások fizetése is rendszeren folyik.

— A hitközséggel kötött szerződésben az a kikötés szerepel, hogy tíz év eltelte után a hitközség megválthatja a haszonélvezeti jogot. Erre azonban olyan összeg szerepelt, amelyet a békeidőben nem bírt volna el a hitközség és maga Hosszu Vazul dr., az akkori lugosi görög katolikus püspök, mondotta nekem, hogy a megváltásra nem kerülhet sor. Ezért nagy meglepetés volt részemre, hogy a hitközség most félannyi leiert akarja megváltani haszonélvezeti jogomat, mint a mennyi aranyértékű békebeli korona volt a szerződésben kikötve. Ez ellen annál is inkább tiltakoznom kell, mert a közbejött zavaros idők vismajort képezték és a haszonélvezete helyett hosszú ideig ráfizetem az épületekre.

Sport.

— Timisoara—Arad válogatott vasárnap délután fél négy órakor a Glória CFR sporttelepén.

— A Vulkan Sport Club kitűnő csapata szerdán délután játszik bajnoki mérkőzést az ATE. komplett csapatával az óvár-teri sporttelepén.

— Vivőverseny és vivőakadémia vasárnap d. u. 4 órakor Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.) vivőtermében.

Hogy áll a leu?

Október 28-án fizettek 100 lelért:

Párisban 9.20 frankot
Zürichben 3.65 frankot.
Budapestben 1700 koronát
Berlinben 2800 márkát
Bécsben 48500 koronát

A budapesti román követség kiad vizumokat.

(Konfliktus egy hírlapi közlemény miatt.)

BUDAPEST. A Magyar Hírlap munkatársa a külügyminisztérium utlevélosztályánál azt a felvilágosítást kapta, hogy a román követség egyelőre csak a magyar állampolgárok utleveleit nem látalmazza. Trifu főkonzul, a követség vezetője a következőket mondotta a Magyar Hírlap munkatársának:

— Tegnap a románoknak nagy egyházi ünnepük volt. Ennek ellenére az volt az utasítás, hogy a követség délelőtt fél 12 óráig dolgozzék és adjon ki vizumokat. Délelőtt azonban fordításban megkaptam a Magyarország ismeretes cikkét. Erre közöltem a magyar Külügyminisztériummal, hogy ezután a külügyminisztériumnak a vizumkiadás dolgában szokásos ajánlásait nem fogom tekintetbe venni. A rendes vizumkiadás azonban ma is tart.

Ezzel a nyilatkozattal megdőlt egyes budapesti lapoknak az a híradása, hogy a budapesti román követség beszüntette az utlevelek látalmazását.

Mozl.

* Az Uránia színházban hétfőn a „Hindu siremlék” reprize. Hétfőtől kezdve gyönyörködteti újra a közönséget a „Hindu siremlék”. Ez a repriz tulajdonképpen új premier. Nemcsak azok számára, akiknek eddig nem volt alkalmuk élvezni az izgalmas meséjű és csodás kiállítású filmet, hanem azoknak is, akik nem teltek be a kép egyszeri látásával. És ilyenek még nagyon sokan vannak. A jegyek ez alkalommal is elővételben kelnek, még pedig az Apolló elővételi pénztáránál, délelőtt 10-től 12-ig és délután 5-től 9-ig. „A vörös malom” lebilincselő meséje még csak vasárnapig szerepel a műsoron.

* „Tarzan bosszúja.” (Az Apolló színház hétfői premierje.) Az ember Afrika őserdejében az állatokhoz lényegül testében és szokásaiban, de az a magasabb rendű intelligencia, a léleknek az a fölénye, maga a lélek mellyel az ember születik és amely kitör bármilyen állati sorban tengő emberi testből is kisugárzik, ez ad örök uralmat az embernek az állat felett és ez teszi minden körülmények között is a természet koronázatlan királyává. „A Hindu siremlék” hétfőn átadja helyét a „Tarzan bosszújának” és ez a változatosság érdekességénél fogva is nagy közönséget hoz jelenteni.

Arad és az erdélyi bankszövetség.

(Aradi bankigazgatók nyilatkozata.)

Az erdélyi pénzügyi intézetek között már régóta tárgyalások folytak arról, hogy közös érdekeik megvédésére valamilyen formában bankszövetséget létesítsenek, amely mint az erdélyi pénzügyi intézetek erdélyi testülete az összes erdélyi bankokat és takarékpénztárakat egyformán érdeklő ügyekben intézkednék; az esetleg felmerülő szükséges eljárásokat, tárgyalásokat lefolytatná és a kormánykörökkel való közvetlen kapcsolatot ellátná. Legutóbb, mint egy évvel ezelőtt Kolozsváron gyűltek össze az erdélyi pénzügyi intézetek képviselői, hogy a létesítendő bankszövetségről tárgyaljanak. Ezen a tanácskozáson az aradi intézeteket **Ádám György**, a Victoria takarékpénztár vezérigazgatója és **Fodor Gyula** az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója képviselték. A tanácskozás eredményeképpen Kolozsvárott később tervezetet dolgoztak ki a bankszövetség felállítására vonatkozólag, a tervezetet azonban a pénzügyi intézetek nagy többsége nem fogadta el. Az akció ezután kissé ellanyhult, illetőleg Kolozsvárról inkább nyugatra, Aradra és Oradea Mare-ra (Nagyváradra) toltott a szervezkedés iránti akció és Aradon jelenleg **Fejér Gábor**, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója tárgyal az aradi intézetek képviseletében a nagyvárad-i bankkörökkel a pénzügyi intézetek erkölcsi testületének felállításáról. A tárgyalások immár meglehetősen előrehaladtak és rövidesen a megvalósulás stádiumába lép az erdélyi bankszövetség ügye, melyről, miután egész Románia pénzügyi életére rendkívül fontossággal bír, érdekesnek tartjuk közölni az akcióban résztvevő aradi pénzügyi vezetők nyilatkozatait.

Ádám György

az aradi Victoria takarékpénztár vezérigazgatója a következő tájékoztatást nyújtotta a bankszövetség kérdéséről:

— Mint ismeretes, a magyarországi román pénzügyi intézetek már 1907-ben megalakítottak egymás között egy szövetséget Solidaritatea címen, amely eltekintve attól, hogy mindig hathatósan védte bankjaink érdekeit, a kötelező revízió módszerével a legnagyobb mértékben biztosította a bizalmat a Solidaritatea kapcsolatában álló pénzügyi intézetek iránt. A román éra alatt ez az eddig nemzeti alapon álló szervezet kiterjeszkedett és ma már nemcsak bármely pénzügyi intézet, de kereskedelmi vállalatok is tagjai lehetnek a Solidaritateának. Véleményem szerint a Solidaritatea alapja lehetne az erdélyi bankok szövetségének, mert ehhez, mint kész szervezethez törszöröshetnének a pénzügyi intézetek.

bár tudom azt, hogy az erdélyi magyar intézetek vonakodnak ettől a megoldástól. Ennek oka, amiről magánbeszélgetéseim után értesültem, az, hogy a magyar intézetek terhesnek tartják a kívülről ellenőrzést és különösen azt kifogásolják, hogy a Solidaritatea nemzetiségi alapon intézné az ellenőrzést. Pedig ezt az akadályt könnyen át lehetne hidalni oly módon, hogy a magyar pénzügyi intézetek részére külön, magyar revizorokat választanának. A Solidaritatea megalakulása idején a román intézetek is idegenkedtek az ellenőrzés gondolatától és csak később látták be, hogy mennyire üdvös az éppen a bizalom szempontjából és ma, amikor a rendkívül eleven üzleti élet hullámai még a leghiggadtabb szakembereket is magukkal ragadhatják, különösen fontos az ellenőrzés főleg annak megakadályozására, hogy kisebb alapítók mellett aránytalanul nagy összegű és könnyen veszedelmessé válható üzletkötések ne történhessenek. De eltekintve ettől is nem lehet eléggé hangsúlyozni az összes pénzügyi intézetek szervezkedésének szükségességét.

Fodor Gyula

az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója a következőket mondotta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— Annak idején, amikor az erdélyi pénzügyi intézetek képviselői **Ratinu Domokos** elnöklété alatt Kolozsvárott összegyűltek a bankszövetség ügyében való tanácskozássra, egy szó sem merült fel a terv ellen, mert minden pénzügyi intézet érzi egy központi szervezet szükségességét és akkor meg is történt a határozathozatal annak felállítására. Kimondotta a gyűlés hogy Kolozsvárott elkészítik az alapszabály tervezetét és azt az összes intézeteknek megküldik. — Rövidesen megkaptuk a tervezetet, de azt a nagyvárad-i, temesvári és az aradi pénzügyi intézetek nem fogadták el eredeti formájában. Több intézkedéssel nem értettünk egyet és emiatt a formális megalakulás még mindig késik. Arról volt szó, hogy új alapszabályokat készítsenek, amelyek az időközben felmerült óhajításokat is figyelembe veszik. Erre vonatkozólag eddig még semmi újabból nem tudok. Jelenleg **Fejér Gábor** vezérigazgató új folytatja az aradi intézetek nevében az erdélyi pénzügyi intézetek közötti szövetségének létrehozására vonatkozó tárgyalásokat és úgy Aradon, mint Nagyváradon erősen foglalkoznak ezzel a kérdéssel és remélhető, hogy rövid időn belül megvalósítható lesz ez a terv, amely mindinkább sürögős és elsőrendűen szükséges érdeke az összes pénzügyi intézeteknek.

Fejér Gábor

az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója a bankkegyesület ügyében folytatott tárgyalások mai állásáról a következőket mondotta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A pénzügyi intézetek érdekeinek képviseletére felállítandó erdélyi bankkegyesület kérdésében a helyzet ma az, hogy az összes erdélyi intézetek meg vannak győződve annak szükségességéről és a megvalósítását már valamenynyien elhatározták. Az eddigi tárgyalások meddősege főként arra

A prefektus megválnak állásától.

(Két hét múlva nevezik ki utódját.)

Ma reggel érkezett haza **Bucurestiből Marcus Mihály dr.** prefektus, aki, mint azt az *Aradi Közlöny* annak idején megírta, ez alkalommal lemondását szándékozott megismételni a belügyminiszter előtt. Marcus Mihály dr. prefektus ugyanis már a kinevezésekor is csak ideiglenesen vállalta Aradváros és Aradvármegye prefektusi megbízatását és már több alkalommal bejelentette a kormányának, hogy állásától meg akar válni. A koronázási ünnepségek befejezése után a prefektus véglegesen elhatározta, hogy vezető köztisztviselői állásától megválnak és a múlt hét végén személyesen vitte el lemondólevelét **Bucurestibe**. Marcus Mihály dr. benyújtotta lemondólevelét **Vaitojanu** belügyminiszternek, aki ez alkalommal elfogadta a prefektus azon indokait, amelyek lemondásra készítették és a lemondást a kormány elé terjesztette, amely szintén jóvá hagyta a felmentést.

Marcus Mihály dr. prefektus most mindaddig megmarad állásában, amíg Aradra nem érkezik az a miniszteri rendelet, amely állásának átadásáról intézkedik. Ez a rendelet, amely minden valószínűség szerint egy-két napon belül megérkezik Aradra, megállapítja majd, hogy ideiglenesen ki veszi át Marcus Mihály dr. prefektus hivatalát. A belügyminiszter ugyanis csak két héten belül dönt az új prefektus személye felett és az új prefektus kinevezéséig előreláthatólag **Beles Jenő dr.** alispán vezeti majd ideiglenesen a városi és vármegyei prefektusi hivatalt.

Az új aradi és aradvármegyei prefektus személyére **Bucurestiben** még nem folytattak tárgyalásokat. A belügyminiszter előbb beható megbeszéléseket folytat, hogy ezt a vezető állást, amely úgy a kormány, mint a lakosság szempontjából rendkívül fontos, ki töltsé be. Meghallgatja az összes aradmegyei liberális párti képviselőket, valamint az aradi liberális párt vezető egyéniségeit és csak teljes tájékozás után dönt a kinevezés felett. A kormányának az az intenciója, hogy a prefektus szemé-

vezethető vissza, hogy az alapelvekben voltak eltérések, de most már jóval közelebb jutottak az ellentétes nézetek. Amint a viszonyok alakulása megengedi, de mind a valószínűség szerint már november első felében Nagyváradon közös konferencia lesz ebben az ügyben. Az aradi intézetek teljesen egységes álláspontot foglalnak el és már most megállapíthatunk annyit, hogy az eddigi ellentétes irányok lehetőség szerint oly formában oldódnak meg, amelyet az aradi intézetek az első időtől kezdődőleg képviseltek.

lyét illetőleg a prefektusválság közmegelegedésre oldassék meg.

Marcus Mihály dr. prefektus távozásával érzékeny veszteség éri Arad városát és a vármegyét. A prefektus mindig szívélyes és megértő modorával az egész nagy közönség szeretetét kivívta és nagy sajnálkozással veszik a prefektusnak azt az elhatározását, amely távozásra készítette.

Több letartóztatás

az Astra-gyári lopás ügyében

(Hat métermázsza bünyjel.)

Az aradi államrendőrség nyomozó osztályának főnöke **Dragiciu Aurél** ma befejezte az Astra-gyári nagyszabású bűnügy nyomozását. A kihallgatások és a nyomozás teljes 5 napot vettek igénybe. A letartóztatott 16 tanoncot és az orgazdasággal és bünrészeséssel vádolt kereskedőket és iparosokat ma délelőtt átkísérték az ügyészségre. A kiskorú bűnösöket az ügyészség a fiataalkorúak bíróságának adta át. A nyomozás eredményéről a következőket jelenthetjük:

A rendőrség, amikor tudomására jutott a nagyszabású lopásoknak, csakhamar letartóztatott négy Astra-gyári tanoncot, akik a kihallgatás során beismerték bűneiket és még tizenkét társukat neveztek meg, akik segédkeztek a lopásokban. A tanoncok beismerése alapján a rendőrség hozzáfogott az orgazdák kinyomozásához. A szűk első sorban **Hartmann Samu** aradi kereskedőhöz vezettek, akinél a házkutatás alkalmával hat métermázsza lopásból származó rész és fémtárgyakat találtak. Kiderült, hogy Hartmann nemcsak a tanoncoktól vásárolt a lopott holmiból, hanem a többi orgazdasággal vádolt kereskedőtől is. Hartmann ellen, aki jelenleg külföldön tartózkodik megindult az eljárás. A rendőrség még előállított egy iparost, egy **I. G.** nevű vállalkozót és egy aradi vállalatnak két vezetőjét, akik vállomásuk szerint jóhiszeműleg vásárolták a fémtárgyakat, mert nem volt tudomásuk arról, hogy azok lopásból származnak.

A rendőrségnek öt napi munkájába került, amíg a lopott holmikat összeszedte. Eddig hat métermázsza bünyjel van lefoglalva. De ez a mennyiség csak egy kis részét teszi az ellopott tá-

vaknak, mert a lopások már hat hónapja tartanak és valószínű, hogy nagy részét már feldolgozták és eladták. A rendőrségen a lopott holmik után való kutatás tovább folyik.

HIREK.

A görög királyné otthon.

(András herceg letartóztatása.)

ATHÉN. Erzsébet görög királyné hosszas távollét után ma hazaérkezett a görög fővárosba. A királynét a miniszterelnök vezetésével és a kormány tagjaival az élén küldöttség fogadta. A miniszterelnök üdvözlő beszédet mondott, amelyben kérte a királynét, hogy királyi férjét figyelmesen tessék királyi kötelességeire és emlékeztesse arra, hogy mik egy alkotmányos uralkodó jogai és kötelességei. Ezután az athéni nők járultak a királyné elé és lelkesen ünnepeltek. (Rador.)

ATHÉN. András herceget, Konstantin volt görög király fivérét letartóztatták. Aláírtlag propagandát indított az iránt, hogy a görög hadsereg induljon újból Angora ellen. (Rador.)

Gárdonyi Géza betegsége. Megírta az Aradi Közlöny, hogy Gárdonyi Géza, a kiváló író súlyosan megbetegedett és hogy orvosai azt tanácsolták, hogy utazzék Budapestre, hanem Egerben marad. Orvosai most már biznak abban, hogy erős szervezete megbirkózik a kórral, ambar állapota változatlanul súlyos.

Forgalmi adóbefizetés november havi sorrendje: 2-án A., 3-án B., 4-én C., 6-án D., E., 7-én F., G., 9-én H., 10-én I., J., 11-én és 13-án K., 14-én L., 15-én M., 16-án N., O., 17-én P., 18-án R., 20. és 22-én S., 23-án T., U., 24-én V., Z., 25. és 27-én Részvénytársaságok.

Atulásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

Kik akarnak lakást a felépítendő Neuman-házban? Az Aradi Közlöny mai számában nyitnári közlemény jelenik meg, amelyben a Neuman Testvérek-cég felhívja mind azokat, akik az ujonnan felépítendő házban kiadandó lakásokra, üzlethelyiségekre és félemeleti irodákra igényt tartanak, hogy jelentkezzenek a cég városi irodájában. A ház tulajdonosai valószínűleg meg akarják tudni, hogy hány jelentkező akad és így fogják összhangba hozni a kiadásokat a remélhető jövedelemmel.

Házasságok. Barra Árpád közismert aradi iparos e hó 28-án kötött házasságot Csepreghy Gizivel. (Minden külön értesítés helyett.)

Mórocz Irénke és Szombaty Tibor e hó 28-án tartották esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Divatlap olcsón Keletnél.

Nov. 1-én belügyminiszteri engedéllyel, hatóságilag lebélyegzett gyűjtőivekkel megkezdjük szokásos őszi gyűjtésünket. Bizva reméljük, hogy a közönség nagylelkűsége most is segítségünkre lesz a nyomor könnyeinek felszárításában. Sz. M. Növevényi Hivatal.

Aradon nem adtak fel külföldre pénzeslevelet.

(Egy miniszteri rendelet, amely nem valósítható meg. — Bulzán postafőnök nyilatkozata.)

Ismertettük annak idején azt a pénzügyminiszteri rendeletet, amely a külföldre szóló pénzeslevelek küldését szabályozta. Eddig egyáltalában nem lehetett pénzeslevelet külföldre irányítani. A nemrégiben kelt pénzügyminiszteri rendelet ezt a tilalmat feloldotta és a pénzeslevelet is felvette a külfölddel kapcsolatos postai forgalomba. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Bulzán Ávrám aradi postafőnököt, aki a pénzesleveleknek külföldre való küldésére vonatkozólag a következő információkat nyújtotta:

— A pénzügyminiszter rendelete tényleg megengedi a pénzeslevelek külföldre való szállítását, a gyakorlatban azonban eddig még nem vihető keresztül ez a rendelet. Az új utasítás ugyanis azt írja elő, hogy a postatisztviselő előtt be kell mutatni a pénzeslevél lezárása előtt a külföldre küldendő pénzeslevelet és a pénzeslevelet a postahivatal a feladóval együttesen zárja és pecsételi le. De ezenkívül be kell mutatni egy engedélyt, amelyben a pénzügyminisztérium megengedi egy bizonyos meghatározott pénzeszeget külföldre való kiszállítását. Ezt az engedélyt természetesen csak Bucarestben, a pénzügyminisztériumtól lehet megszerezni és ez oly hosszadalmas és költséges eljárás, hogy a nem bucurestiek és főleg a fővárostól távoli vidékek lakossá-

— A bírói áthelyezések. Az Aradi Közlöny pénteki számában vezetők helyen az utóbbi időben elég sűrűn megismétlődő bírói áthelyezésekkel foglalkozott és ezek ellen állást foglalt. Az igazságszolgáltatás nagy érdekeinek véltünk ezzel szolgálatot tenni. Elkerülte figyelmünket, hogy a Consiliul dirigent évekket ezelőtt hatályon kívül helyezte a bírói elmozdíthatatlanságról szóló magyar törvényt. Most bírói körök felhívták figyelmünket erre a körülményre. Kénytelenek vagyunk tehát beismerni, hogy minden jóhiszeműségünk dacára téves alaptól indultunk ki és így a bírói áthelyezésekhez fűzött kommentárunk tárgyitalan.

— Adótárgyalások sorrendje. November 4-én dr. Albu Cornel, Ablonczy József, Antonescu Camil, Alfa-gyár, Adler Henrik, Avramescu Vazul, Anyos Elemér, Brauer József, Basch Simon, Barják Mihály, Berán Károly, dr. Berger Ernő, Berkes Gyula, Berkes Leó, Berkes Imre, Biró Béla, Bittó Miklós, Benkő József, Bolmári József, Boross Alfréd, Boross Oszkár, és Botta Márk. November 5-én Bruckner Arthur, Czitrom Mór, Czukur Béla, Koterner János, Gáspár Imre, dr. Chichin Remus, Decastelli József, Dentzer Mátyás. November 6-án Dávid Béla, Dingfelder Géza, Eisele Elemér, Erbesz Albert, Erbeszkern János, dr. Fényes Kálmán, dr. Fényes Lajos, Fischer Sámuel, Fried Adolf, Fülöp Viktor, Gál Jánosné, Gartner Mi-

ga nem veheti igénybe a pénzügyminiszteri engedélyt. Aradon legelőször eddig még senki sem adott fel külföldre szóló pénzeslevelet és a postahivatal azokat csak a pénzügyminiszteri engedély előzetes bemutatása alapján veheti fel. Ha a pénzügyminiszteri engedély leire szól, akkor lett is lehet külföldre küldeni. Általában véve a pénzeslevelek milyenségére és mennyiségére semmi egyéb megkötésünk nincsen, csakis a pénzügyminiszteri engedély. A pénzeslevél feladásakor a pénzügyminiszteri engedélyt a postahivatal bevonja a feladótól és az elszámolások során az engedélyt a pénzügyminisztériumhoz visszakerülnek.

Bulzán Ávrám aradi postafőnök felvilágosításai alapján megállapítható, hogy a pénzeslevelek külföldre való küldését csak pénzügyminiszteri rendelet engedte meg — papíron, a gyakorlatban azonban ugyanolyan a helyzet, mint eddig volt, mert a Bucarestbe való utazás és a pénzkiszállítási engedély megszerzésének egyéb költségeit egyetlen aradi feladó sem reszkizozza meg annál kevésbé, mert kisebb összegek nem bírják el a költségeket, olyan összegre pedig, amelyek kifizetésnek az engedély megszerzésének költségeit, egész bizonyosan nem ad engedélyt a pénzügyminisztérium.

hály. November 7-én Dingold Abraham, Glück Jenő, Gottlieb Adolf, Gottlieb Jenő, Geller Ödön, dr. Grossmann Emil, Grünfeld Sámuel, Haralamb Henrik, Halász Dezső, Halpert Jenő, Havas József, Havas Sámuel, Hegedüs Ferenc, Heimfeld Adalbert, Hirsch Jenő, Hoffenpradl József, Holzer Jenő.

— Halálozás. Pap Tódor nyugalmazott vármegyei jegyző folyó hó 27-ikén 82 éves korában elhunyt. Veje az aradi jegyzői kamarának egy régi, oszkopos tagja dőlt ki. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a feiső temető halottas házából.

— Jótekonycéla hangverseny a tüdőbetegek javára. Azok a jótekonycéla estélyek, amelyeket Vásárhelyi Janka rendez, mindenkor a legnagyobb siker jegyében folynak le. A tuberkolózis elleni egyesület keddi hangversenye szintén e nemeslelkű hölgy buzgalmanak köszönhető. A hangverseny előrelátható nagy sikerét mi sem bizonyítja jobban, minthogy a jegyek nagyrésze már elkelt. A Kulturpalota nagytermében megtartandó hangversenyen Weil Magda, Fényes Boriska és Grozavescu Traian működnek közre.

— Gloria-CFR. — AAC. vasas vándordíjmérkőzés f. évi november 1-én, szerdán délelőtt 10 órai kezdettel játszik le az AAC. Str. Col. Sirba (Török G-utcai) sporttelepén a Gloria-CFR. óvása folytán megsemmisített és újra lejátszani rendelt vándordíjmérkőzés.

— Szünetel a vizsgálat. Értesítjük a közönséget, hogy az alant felsorolt helyeken és időben a vizsgálat este 9-től reggel 5 óráig csomosás végett szünetelni fog. F. hó 30-án: Str. Seminarului (Sina), Piata Catedralei (Thököly), Str. Romanului (Zrinyi), Str. Brancovici (Lázár Vilmos), Str. Metianu (Forray), Str. Baritiu (Rákóczi), Str. 29 Decembrie (Hassinger), Str. Pescarului (Thököly I.), Str. Cercetasilor (Szent Pál), Str. Darányi. November hó 1-én: Piata Catedralei (Thököly), Str. Gozdu (Szent István), Str. Kogalniceanu (Mikes), Str. Kalvin, Str. Russu Sirianu (Aulich), Str. Turnului (Istvárd), Piata Imp. Traian (Atilla), Str. Filipescu (Flórián), Str. Veliciu (Lipót), Str. Knezich. November hó 3-án: Str. Stroiescu (Telek), Str. Ceantea (Pöntenberg), Str. Caragiale (Csiky), Str. I. Ionescu (Károlyi), Str. Episcopul Radu (Magyar), Str. Ciorogariu (Vécsey), Str. Costache Negri (Nagy Sándor), Str. N. Oncu (Schweidel), Str. Granicerilor (Török Ignác), Cal. Saguna (Varjassy Lajos.)

— Szépművészeti előadás a Kulturpalotában. I. D. Steianescu bucuresti tanár és muzeumi igazgató vasárnap d. e. 11 órakor „A román nép művészi hajlamáról” címen alkalmi előadást tart a Kulturpalota nagytermében, melyre az igazgatóság ez uton is meghívja az érdeklődő közönséget. Beléptidij nincs.

— Utleveleket 45 leiert 3 nap alatt visumozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet főter és Weisz Dávid nagykereskedése Str. Marasesti (Kossuth-u.)

— Poloska sok van, Lovas lakástisztító csak egy van Str. Oituz (Illés-u.) 30a.

— Erdély egyetlen zeneműfolyóirata, a „Lyra” első száma Nádor Mihály, Buday Dénes, Kondor Ernő, stb. legújabb szerzeményeivel most jelent meg. Füzetenkénti ára 15 lei, előfizetési ára havonként 20 lei. Megjelenik havonként kétszer szenzációs tartalommal. Kapható az összes aradi zeneműkereskedésben.

— Megakadályozott családi dráma. Egy örült ezret csinál, Ne andalogj meztláb, Audiencia a püspök-nél, Urinök a szövöszék mellett, A szórakozottság netovábbja, Ugy kívánja a becsület, Nászuton, Az orvosnál, stb. című szenzációs cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— Révay Nagy Lexikon XV-ik kötete romániai kiadása előjegyezhető október 31-ig. A XII., XIII. és XIV-ik kötet is kapható lesz. Kelet hírlapiroda.

— Manicüröztesen Fehér si Comp. salonjában. Vasárnap d. e. 12-ig nyitva.

— Dió és zab exportot, valamint átköltözködési ingóságok behozatalát vagy kivitelét vámentességgel legponosabban és olcsón bonyolít le az „Internationale” szállítványozási vállalat Paszternak Márton Arad Str. Colonel Pirici (Vörösmarty-u.) 3., I.

— Téli menetrend életbeléptetése az Arad-Hegyaljai Villamos vasúton. Az Arad-Hegyaljai Villamos Vasút vonatai f. é. november 1-től a következő indulásokkal fognak közlekedni. Aradról: 5 ó. 10 p., 8 óra, 13 ó. 30 p. és 17 ó. 30 p. Pancs.

ról: 5 ó. 7 ó. 58 p., 13 ó. 22 p., és 17 ó. 22 p. Radnáról: 5 ó. 20 p., 8 ó. 16 p., 13 ó. 44 p. és 17 ó. 44 p.

A magyar vizum.

(Zavarok az utlevéltudomozások körül.)

BUDAPEST. A román követ kormányának megbízásából tegnap bejelentette Kánya Kálmánnak, a magyar külügyminisztérium ideiglenes vezetőjének, hogy *Andrássy Gyula* ellenzéki lapjának a magyarságnak vezércikke miatt, amelyben a román demarsról ir *retorzióképen megszünteti a vizumkiadást*. A magyar kormány, még nem határozott magatartásáról. — Egyelőre

táviratilag intézkedett, hogy a *bucuresti magyar követség azonnal szüntesse meg a vizumkiadást*.

A távirat már tegnap este elment és ma reggel óta a *bucuresti magyar követség már nem ad ki magyar vizumot*.

A budapesti román követség a Magyar Távirati Iroda szerkesztőségéhez ma délután a következő levelet intézte:

— A magyar sajtóban ma, október 28-án megjelent azon híresztelésekkel szemben, hogy a román konzulátus a vizumkiadást megszüntette volna, a követség megjegyzi, hogy tegnap, pénteken a konzulátus 11 óra 30 percig működött, habár nagyobb görög keleti ünnep miatt szünetelnie kellett volna. Ma 28-án a vizumkiadás teljes rendben folyik. Az egyetlen megtett intézkedés

bizonyos protekciós, soronkívüli ajánlások visszautasítására szorítkozik.

mert ezek az ajánlások a konzulátus előtt ácsorgó népre sérelmesek voltak.

A Magyar Távirati Iroda a követség közleményéhez hozzáfűzi, hogy illetékes magyar helyeken a láttaozás beszüntetéséről szólt intézkedést továbbra is fentartják.

Üzletfosztogató R. T. Aradon

(Az aradi rendőrség 26 bűnösök kiadása miatt az ügyészségre.)

A legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk arról a halhatlan erőifejlesztőről, amit az aradi rendőrség nyomozó osztagai a legutóbbi hetekben produkáltak. A nagyon elszaporodott tolvajlások és lopások megfékezésére erős kézzel fojtatják napról-napra és csak ennek az energiának köszönhető, hogy most megint egy újult bűnszövetkezetnek jöttek a nyomára. Az *Aradi Közlöny* munkatársa a legutóbbi feltűnést keltő bűnügyi esetről ezeket jelenti:

Hetek óta figyelik az aradi detektívek azokat a jelentéseket, amelyek az egyes itteni üzletekből érkeznek a rendőrségre. Tömegtelen áru tűnt el a legutóbbi időkben az aradi üzletekből a legkülönbözőbb irányú és fekvésű bolthelyiségek részéről, így az Asztalos Sándor-utca kör-

nyékéről, valamint az állomás felől is. A jelentések arra mutatnak, hogy itt egy formálisan megszervezett tolvajbanda képződött az aradi rövidáru kereskedőket. Selymek, csipkék, finom szövetek és toalett-különlegességek tűntek el feltűnően egyforma külsőségek mellett, mint a parancs szóra működtek volna, az ismeretlen tettesek. A rendőrség nyomozása kiderítette, hogy a betöréseket és a lopásokat többen végzik el ilyen rendszerességgel, sőt arra is rájöttek, hogy a lopott árut, — tekintet nélkül arra, hogy ki lopta a társaságból — felosztják egymás között, nyilván a tolvajlasi praksis és a mesterségesen szerzett érdemek mérlegelése szerint. Ilyenformán egy egész kis részvénytársaság alakult itt az üzletek fosztogatására.

A rendőrség erélyes nyomozása most véget vetett ennek a garázdálkodásnak. Ebből a selyem és csipketolvajlasi ügyből kifolyólag ma a rendőrség két asszonyt és egy férfit tartóztatott le akiknek a neveit a nyomozás érdekében még nem lehet közölni. Ezzel a három letartóztatottal együtt még 23 rendőrségi foglyot kísérték ma az ügyészségre, ami pregnant bizonyíték arra, hogy az aradi rendőrség tevékenysége mintaszerű és energikus.

Irodalom, művészet

Szendrey Mihály levele

az „Aradi Közlöny” hoz. (Színész a kritikushoz.)

Az *Aradi Közlöny* tegnapi száma fejen a helyen emlékezett meg Szendrey Mihályról, akiről, úgy éreztük, az „Államtitkár ur” jubileumi előadásakor, a köznap kritika szokott referáda-hangját meg halladó módon kell beszélni. Az *Aradi Közlöny* színházi rovatvezetője ma az alábbi őszinte sorokat kapta Szendreytől:

Kedves jó Uram! Hosszu színészpályámon soha nem volt észrevételem kritikára, legyen az jó, vagy rossz. Talán ez az első eset, hogy a mai lapjokban megjelent Ön által irt sorokkal foglalkozom, a köszönet és a hála kifejezésével. Nem a sok szép és meleg szót, nem a rokonszenvből eredő dicséretet köszönöm meg, hiszen azt a dicséretet, amit kaptam, inkább annak a viszonyoknak köszönhetem, amely engem az *Aradi Közlöny* hoz évtizedek óta fűz. Én nagyon érzékeny ember vagyok és él bennem még ma is az az önzetlen idealizmus, amely e pályára lépésem óta ural, él bennem a határtalan tisztelet és szeretet a közönség és a pályatársaim iránt színpadi mesterségem első percétől fogva. Ezt az érzésemet látták meg önök bennem, ezt a szívet dicsérték meg és ez engem meghatott, ez nekem jól esett, ezt köszönöm. Ezzel a szívvel vénültem meg a színészetnél anélkül, hogy csak egy esetben is szóváltásom lett volna valakivel. Harminckét esztendeig nem bántott engem sem a sajtó, sem a közönség, sem a hatóság: kollégáim testvérként

szertettek és ragaszkodtak hozzám és hát isten ma is így van — ez volt az én éltető erőm, ez az éltető erőm ma is, — nem ismerem ellenséget soha! Ismételve fogadják hálás köszönetemet a nekem nagyon jóleső sorokért és mivel először foglalkozom rólam irt sorokkal: a szabadság jogán óvást emelek „az elsők közé való emeltetés” ellen; hála isten, annyi kiváló színészünk van, hogy nagy tisztelet énrám az, ha utánuk én csak a becsületes színész nevével viselhetem. Hálás hívük: Szendrey Mihály.

Bőregér.

(Strauss-repriz az aradi színházban.)

Eleven és örök muzsika ezé az operetté, soha nem halványuló melódiák bugyognak az orkeszterből, egy muzsika, ami akkor friss lesz, amikor minden más zene elavult. Bizonyos, hogy a színház — a muzsika miatt — cselekedett helyesen, amikor fölleventette a „Bőregért”. Mert a szereposztás miatt: akár el is ejthette volna a ma esti reprizt. A „Bőregér” opera-operett, minden szerepe föltétlen hanganyagot követel és akkor siker sugárzik az előadásra. Nem értjük, miért játsza *Faludi: Alfréd szerepét*, *Halmos Mici: Rósalindát és Sebestyén: Folt fogházigazgatót*. Mindhárom szerephez a társulat operettszemélyzetéből frissebb, hajlékonyabb és tanulmányosabb hanganyag áll a rendező rendelkezésére. *Madarász Margit* aki különben primadonnai megjelenés, *Orlovsky herceg* énekes-naiva szerepében — ahol egy filigráns és, törekeny nőalakot képzelünk el — nem keltett teljes illuziót. Nem ez az első eset hogy küzd a nem neki való szereppel. *Horváth Mici Adélja*, *Goletta Eitnsteinje*: elsőrangú alakítások. Igen jó Folt volt *Ladiszlay*. Külön karakter-figurát adott a mindig fölényes stílusú *Inke*; egy kisebb szerepben kedves jelenség volt *Tőkés Anny*. — A zenekar, a mit lezuttal először vezényelt *Csánvi Mátyás*, a színházzal való afférra óta: lendületesen és összetanultan funkcionált. *Jakabffy* rendezése most se tévesztett hatást. Az előadásnak gyér közönsége volt — nyilván a szereposztás miatt. Ez olyasmi, ami a publikum hangulatát előre kelohasztja, még mielőtt színházba menne. A „Bőregér” reprize után „Fifi” ment, éjszakai előadásban. (f. t.)

* Heti műsor. Hétfő: Fifi. B. bérlet. Kedd: Hamburgi menyasszony. C. bérlet. Szerda délután: *Notredami toronyőr*. Este: *Gyermektragédia*. A. bérlet. Bemutató előadás. Csütörtök: *Gyermektragédia*. B. bérlet. Péntek: *A Petőfi centennárium* alkalmából *János vitéz* ünnepi előadása. Előtte dr. *Krenner Miklós* tart nagy emlékbeszédet. C. bérlet. Szombat: *János vitéz*. A. bérlet. Hétfő és fél órai kezdettel. Tíz órai kezdettel nagy kabaré előadást rendez az igazgatóság és ennek keretében *Miéri János* mesztelenül francia vigjáték is színre kerül. Bérlet-szünet. Vasárnap délután: *János vitéz*. Este: *János vitéz*. B. bérlet.

* A színházi iroda hírei. Vasárnap este, régen nem látott operettet elevenít fel az aradi színház, a Bór-

egeret. Az új operettek egyike sem tudta eltalálni azt a kellemes szép igaz operett-hurort és hangulatot, amilyen a *Bőregér*. Most teljesen új szereposztásban kerül színre a darab: a vezetőszerpeket *Horváth Mici*, *Halmos Mici*, *Galetta Ferenc*, *Balogh Böske* s a színtársulat többi elsőrendű tagjai játsszák. — A legutolsó operett-újdonosság, az *Utahi lány* kerül színre először délutáni előadásban az aradi városi színházban. Az *Utahi lány* délutáni előadása elé nagy érdeklődéssel tekint a közönség. — A fantasztikus tervezésű tolették a *Fifi* előadásán élénk feltűnést keltenek. *Galetta Ferenc* rendezése finom operett-hangulatot varázsol a színpadra és a színészek a rendezés instrukciói szerint egészen új felfogásban játszanak. A közönség óhajára hétfő este is műsorra tűzte a darabot a színház igazgatósága. Jegyek elővételben, a színházi pénztárnál kaphatók.

* *Csató Kálmán új színdarabja*. Budapest. A Nemzeti Színház tegnap mutatta be *Csató Kálmán* „Uj rokon” című háromfelvonásos vigjátékát. Témája a magyar vidéki életből van merítve. Négy öreg néni maradiságában kedves rigolyáival ráül a család nyakára. Egyszer csak becsöppen a famihába egy külföldre szakadt bohém rokon árva leánya, aki szabad szellemet visz a vidéki környezetbe. A kritika kedvezően fogadta az újdonosságot.

* Az utódállamok magyar írószövetsége. *Gömöri Jenő*, a *Wien-Pozsonyban* megjelenő „Tüz” és „Uj Modern Könyvtár” szerkesztője, hetilapjában a múlt hetekben felszólítást intézett az utódállamok magyar íróihoz, hogy egy föderatív szövetségbe tömörüljenek. Az érdekes és megszívlelendő szövegnek Erdélyszerte nagy visszhangja támadt. Az erdélyi íróknak — irányra való tekintet nélkül — az a szándékuk, hogy a magyar írók föderatív szervezkedésének itteni vezetőjeül *Ignotust*, a most *Kolozsváron* élő kitünő publicistát és a „Nyugat” egykori főszerkesztőjét nyervek meg. A „Tüz” akciójával legközelebb az aradi Ady-tömörülés is foglalkozni fog és ilyen irányú határozatát közölni fogja *Gömöri Jenővel* és *Ignotussal* is.

* *Gh. Popa Grama* hegedűművész rendkívül fényesen sikerült hegedűhangversenyt rendezett e hó elején a *bucuresti Ateneu*-ban, a melyről az illetékes kritika a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. A valósággal virtuoz számba menő fiatal művész erdélyi körutrá indulván, Aradot is érinti és vasárnap, október 29-én este tartja meg a nagyszerűnek ígérkező koncertjét a Kulturpalotában.

* A klasszikus táncelőadás ma d. u. 5 órakor a Kulturpalota nagytermében gyermekek és felnőtteknek egyaránt rendkívül érdekes és látványos szórakozást fog nyújtani. A gyermekcsoport munkája kedves képet ad, a táncok pedig, melyen két tehesebb aradi fiatal hölgy, *Fényes Pirike* és *Németh Mancika* is részt vesznek, a legmagasabb művészi igényeket is kielégíti, mert *Z. Luca* tanár két leánya, a 17 éves *Egi Gizike* és a 10 éves *Luca Dia* bécsi táncművésznők a klasszikus táncok tökéletes művészi formáit fogják bemutatni. Belépésre jogosító program d. u. a pénztárnál.

„Regulus.“ (Reicher Endre kis regénye. Kiadta: az aradi „Főbusz“ irodalmi és kiadóvállalat.) A „Regulus“ történeti regény. Írója: az aradi Kölcsey-egyesület titkára. Fialat ember, aki emberi problémákat még történeti miljöben keres, a punok és a rómaiak háboruskodása háttérben. Emberi összeomlások és emberi tragédiák kétségtelenül voltak azóta, amióta Ádámot kikergették a paradicsomból és az antik leheletű idők patinás héroszának, Regulusnak az összeomlásában valóban van valami olyan nagyvonalúság, valami olyan grandiózus és pózos szépség, ami regénybe illő. Reicher, az író, maga is érzi, hogy a ma szemüvegén át Regulus figurája kissé szoborszerű anyag. Piedesztálon áll, a szívére mutat és kijelenti, hogy ő most összeomlik és megsemmisül, halálra kinoztatja magát a kartágóiaktól. És nincs senki, aki mondaná: szeretlek gyermekem, Rómában szépek a háteirák és a Fórum fölött, a kék égboltozaton, derűsen sugárzik Phoebus-Apollo, a Napisten. Regulus története tényleg historiai regénytéma, de Reicher a regény és a novella között mozog, a novellánál többet, a regénynél kevesebbet ad. Mindezt azonban frissen, ügyesen, fordulatosan. Reicher talentuma kétségkívül igazi ígéret, amelynek, ha modern téma kerül a tolla alá, egészen érett, kiformált termékei lesznek. Amit a „Regulus“-ban adott, máris elég annak megállapítására, hogy az írói feyvertárból a legelősebb és legszebb pengéket juttatta számára a sors. (I. t.)

Az ágyai feleséggyilkos.

(Három évi börtönrre ítélte az aradi törvényszék.)

Az aradi törvényszék Kovács-tanácsa ma tárgyalta Kállai András ágyai gazdálkodó nem mindennapi érdekességű pörét. A vádlott különös módon került letartóztatásba: úgy, hogy a letartóztatása pillanatában fölakasztva találtak a csendőrök.

Az eset részletes jelentése ez: 1922. februárjában Kállai András ágyai gazdálkodó lerészegedve összeveszett a feleségével. Az ittas ember csakhamar indulatba jött, rátámadt az asszonyra és a kezé ügyébe eső kaszával kétszer beleszurt a felesége hátába. Az asszony vérberogyva egyetlen kiáltással terült el a földön.

— Megöltél, de te is meghalsz!

Az indulatos részeg Kállait ez a látvány végleg elkésztette. Egy szerre ráébredt rémtettének egész borzalmára. Elkészesedésében és ijedségében újabb végzetes cselekedetre határozta el magát. Kaszájával beleszurt a saját testébe, föl vágta a hasát és vértől borítva felakasztotta magát. Ezalatt a csendőrök — akiket a házbeliek értesítettek arról, hogy Kállaiéknál verekedés van, — megérkeztek a tett színhelyére és a gazdálkodót levágták a kötélről. Még lélekedett. Segítségét nyújtottak neki és fölélesztették. Aztán kórházba került és ott felgyógyult.

A kisjenői járásbíró jelentette

az esetet az aradi ügyészségre, de úgy, hogy az ügyészség szüntesen meg minden nyomozást, mert a tettes, aki öngyilkos lett, nem fog felgyógyulni. Kállainé meg is halt, de Kállai fölépült a sebeiből. Ekkor újra megindították ellene az eljárást.

Kovács József táblabíró tanácsa ma tárgyalta az ügyet. Hatorán Viktor dr. védőbeszédének meghallgatása után, aki főleg a részegséget hozta fel mentő körülményül,

TÖZSDETAVIRATOK.

Zürichi devizajelentések:				Aradi kurzusok:		
Oktober 28.	Nyitás	Zárlat	Tegnap	Oktober 28.	Mai	Tegnap
Bucuresti	—	3.65	3.65	Valuták:	160.—	160.—
Berlin	0.14.25	0.13%	0.12%	Dollár	0.01 3/4	0.04 1/2
Newyork	553.50	553.50	556.25	Márka	5.75	4.95
London	2450.—	2472.—	2475.—	Szokol	2.10	2.20
Páris	39.15	39.05	38.25	Dinár	11.30	11.30
Milano	—	21.90	21.15	Fr. frank	0.07	0.06 1/2
Prága	17.40	17.40	17.50	M. korona	16.40	16.40
Budapest	0.22	0.22	0.22	Kifizetések:	490.—	4.90
Zágráb	2.30	2.32 1/2	2.20	Budapest	0.04 1/4	0.04
Varsó	0.035	0.035	0.045	Bécs	5.—	4.90
Bécs	0.0072	0.0072	0.0073	Berlin	—	0.04
Bélyeg	0.0077	0.0075	0.0078	Prága	—	—

A budapesti devizaközpont árfolyamai:			Bucuresti kurzusok:		
Oktober 28.	Mai	Tegnap	Oktober 28.	Mai	Tegnap
Napoleon	9200	9200	Márka	0.04.40	0.04 1/2
Dinár	37.60—39.20	37.60—39.20	Fr. frank	11.25	11.20
Amsterdam	995—1007	995—1007	Sv. frank	28.—	28.50
Bukarest	16—17	16.—17.—	Szokol	5.05	5.05
Kopenhága	—	—	Dinár	2.40	2.35
Krisztánia	—	—	Dollár	157.—	158.—
London	11200—11500	11200—11500	Oszt. kor.	0.0024	0.0024
Berlin	0.67.00—70	0.67.00—70	M. korona	0.06 1/2	0.06 1/2
Milano	95—100	95—100	Kifizetések:	—	—
Páris	176—181	176—181	Páris	11.10	11.12
Prága	78—82	78—82	London	698.—	704.—
Stockholm	673—688	673—688	Newyork	158.—	160.—
Zürich	460—475	460—475	Milano	6.40	6.40
Bécs	0.0345—355	0.0345—0.0355	Zürich	28.50	29.—
Szofia	16.50—17.50	16.50—17.50	Prága	5.—	5.05
Zágráb	9.40—9.80	9.40—9.80	Bécs	0.0021	0.00209
Newyork	2500—2575	2500—2575	Berlin	0.04.18	0.03 1/2
Varsó	0.21.60—23.50	0.21.60—23.50	Budapest	0.06%	0.06%

Közgazdaság.

Szilárd a lei.

Ma a lei árfolyama nem változott külföldön, de ez mégis leemelkedést jelent, mert Zürichben a dollár és az angol font egy keveset vissza esett, a svájci frank tehát javult a lei mégis megtartotta tegnapi árfolyamát. Ugyanúgy a francia frank zürichi emelkedése sem nyomta le Párisban a lei árát. Lényeges javulást mutatott a mai zürichi nyitáson a márka, de a zárlatnál kissé alábbszállott. Javult a jugoszláv korona is.

— **Budapesti értékpapírok.** A mai magánforgalomban szilárd irányzat mellett a következő árak alakultak: Rima 13600, 950, Salgó 41500, Államvasút 32 ezer, Spodum 6300—400, Tröszt 12400, Köszén 132000, Atlantika 6000, Lipták 3700, Lichtig 1825.

— **Berlini tőzsdézárlat.** (Oktober 28.) Newyork 4000, Páris 284.50, Zürich 1123, Prága 126, London 17900, Milano 162.50. Az irányzat szilárdul.

— **A magyar jegyintézet kamatlábemelésé.** Budapest. A m. kir. Jegyintézet tanácsa a hivatalos kamatláb 2 százalékos emelését határozta el. Ehhez képest folyó hó 26-tól kezdve további intekedésig váltók, közraktári jegyek, értékpapírok leszámításánál 8 százalékos, értékpapírokra adott kölcsönnél 9 százalékos tesz ki a kamatláb. Az emelést a hitelügvek növekedésével s azzal indokolták, hogy a mienk-

a bíróság Kállai András három évi börtönrre ítélte el, de a másodfoku ítélet megfuzataláig szabadlábra helyezte.

A Kovács-tanács tárgyalta ezután Beregszászi Béláné, erdei lakos gyermekelhajtási bűnyűjét. Kiderült a tanukihallgatások során, hogy az ügyben bűncselekmény nem forog fenn, ezért a bíróság Beregszászban a vád és következményei alól fölmentette.

guna 93. sz. házat 22000 leiert Tóth Józsefnek.

LEGUJABB.

Megindult a belháboru Olaszországban

Az olasz fascista mozgalom a legutolsó napokban mindegyre veszedelmesebbé fajult és a mostani kormányválság óta egyre hevesebb méreteket ölt. Lapzártakor vett táviratunk szerint az eddig hamu alatt parazsló mozgalom hirtelen lángrobbant és a katonailag szervezett fascisták fegyveresen megindultak Róma ellen. Ha a katonaság együtt marad, még talán meg lehet akadályozni a fascista diktatura kitörését Olaszországban, de ehhez kevés a remény, mert korábbi jelentéseink arról adtak hirt, hogy a katonaság között is igen elterjedt a fascista mozgalom és a katonaság nagy részének átpártolása minden pillanatban várható. Mussolini és D'Annunzio tervei az olasz nép nagy rétegének szimpatikusak, de oly heves ellentállás várható az ellenpártok részéről, hogyha az utolsó órában nem övják a rendet, vérfürdőbe borul egész Olaszország. Legutolsó római távirataink a következőket jelentik:

— Éjféltkor minden nagyobb városban a polgári hatóságok ártu házták a katonai hatóságokra a hatalmat. A Rómába vezető vasutvonalakat katonaság őrzi. Milánóban éjféltkor a katonaság megszállta a középületeket. Rómában a fascisták azt az utasítást kapták, hogy azonnal jelentkezzenek szervezetiüknél.

Firenzében a fascisták megtámadták a pályaudvart és a postaépületet. Toscanában sokezer fascista összegyűlt és különvonatokon, teherkocsikon megindultak Róma felé.

Sienában a fascisták megtámadták a Santa Barbara erődöt. — A helyzet rendkívül izgalmas.

A lump büntetése.

Sebestyén Jenőt, a színház kévelt kómikusát szigorú papucsalát tartja a felesége. Sebestyén valamelyik nap hitvesi engedelem nélkül elment lumphoz. Reggel felvetődött haza és mikor elvált a társaságtól, dideregve mondta:

— Jézusmárja, mit fog szólni feleségem!

Mikor újra találkozott a fiúkkal, valaki megkérdezte:

— No, Jenő, mit szolt a feleséged, mikor hazamentél?

— Nem szolt egy szót se.

Aztán hosszú hallgatás után hozzátette:

— Egy hétig nem szolt egy szót se!

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.
Cenzurat: Dr. ROMUL MÁGER

Női és leánya téli felöltő ujdonságok legjutányosabban beszerezhetők:

IULIU PLESZ GYULA

Központi ruházati üzletében **ARAD**, Strada Col. Pirlol 3. (Vörösmarty-u.) A színház épület hátsó bejáratával szemben. —: Allandó nagy választék Caracül Plüsch kabátokban. 959

Szerelmes levél írógépén (Akik ellenzik és akik pártolják).

Érdekes vita vetődött fel a napokban az egyik nagy angol lap hasábjain. A kérdés, amelyhez mindkét nem részéről többen hozzászóltak, az, hogy lehet-e, illik-e, illetőleg nem kiábrándító-e baráti és szerelmes leveleket írógépén írni? A vélemények teljesen megoszlottak. J. B. kisasszony, az első cikk írója, aki a tulajdonképpeni vitát fölidézte, úgy nyilatkozott, hogy tekintettel az írógépek mai általános elterjedtségére, *mindenképpen egészen nyugodtan kopogtathatja papírja leglángolóbb érzelmeit is.* Gépírás vagy kézírás: ez semmit sem változtat az érzelmeik őszinteségén.

A férfiak többnyire az ellenkező álláspontot foglalták el, sőt a legtöbb női hozzászóló is elítélte a szerelmi levelezés ilyen profán modernizálását. E. S. asszony hangsúlyozta, hogy a nyomtatott betűalak már nem irodalmi ízt ad az írásnak és ezáltal megfosztja a levelet a kívánatos személyi közvetlenségétől. Mások, mint M. K., B. T. kisasszonyok, azért itélik el a gépírásos leveleket, mert a gépírás minden esetben bizonyos üzemszerűséget mutat és elsősorban kereskedelmi, üzleti téren szükséges, ahol főként a világos, félreérthetetlen értesítést és tudomásulvételt követelik meg. M. M. asszony az alábbi levelet intézte e vitával kapcsolatban a *Daily Mail* szerkesztőjéhez:

— Uram, tökéletesen egyetértek azokkal, akik helytelenítik a barátok közötti gépírásos levelezést. Alig pár hete, hogy férjhez mentem. Eljegyzésem idején völegényem, aki egy nagy londoni gépgyár irodájában volt alkalmazva, természetesen minden nap felkerestt soraival. A leveleket azonban az iroda egyik írógépén írta és be kell vallanom, örömem meglehetősen sokat vesztett teljességéből, amikor gépen írt szerelmes leveleket kaptam völegényemtől. Azt hi szem, személyi érzelmeket nem lehet érezni, ha géppel írunk és kisebb az öröm akkor is, ha az ismerős vonások helyett gépírásos szerelmes levelet kapunk. Nekem legalább rosszul esett, hogy völegényem annak idején nem érezte a különbséget a hideg, üzletszerű

gépírás és kézírás között, amelyben mindig van valami a levélíró egyéniségéből.

Lloyd George-ot ünneplik.

(Már elkezdik az új angol miniszterelnököt.)

London. Lloyd George pénteken Glasgowba utazott. A londoni pályaudvaron a tömeg lelkesen ünnepelte és ez az ünnepelés megismétlődött az egész vonal minden állomásán. Sehol sem akart beszélni, bárhiogy, kívánták, de Crewe állomáson kénytelen volt a közönség ostromának engedni. Politikai körökben azt hiszik, hogy Lloyd George meg tudja nyerni a közvéleményt. Beszélnek arról is, hogy megint ő lesz a jövő embere. Híre jár, hogy ha Bonar Law a választásokból megfelelő többséggel kerül ki, Lloyd George hajlandó lett őt támogatni abban az esetben, ha a munkáspárt, amely ugyancsak számos mandátumra számít, tulságosan szorongatna. Lloyd George elutazása előtt Bonar Law miniszterelnök visszaérkezett Londonba, a közönség azonban alig törődött megérkezésével. Az esti lapok egy része Bonar Law tegnapi beszédével kapcsolatban gunyos megjegyzéseket tesz és különösen kiemeli beszédének azt a passzusát, amelyben azt mondta: voltaképpen nem tudja, hogy hol áll.

LONDON. A kormány közzétette a parlament feloszlatásáról szóló proklamációt. Az új választások november 15-én lesznek. Az új parlament november 20-án ül össze. Bonar Law manifesztumot intézett választóihoz, amelyben mint legfőbb programját, a világbeke helyreállítását hangsúlyozza. (Rador.)

NYILTTÉR

Az ezen rovát alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás!

Miután Fehér György Strada Episcopul 'D. Radu (Magyar-utcai) kereskedővel társasviszonyba léptem, felhívom az esetleges hitelezőket, hogy követelésüket nálam 3 napon belül jelentsék be, mert későbbi felszólalásokat figyelembe nem veszek. 5230

Török Lajos,

Calea Bihorului (Nagyváradi-ut) 10.

Felhívás!

Az esetleg újonnan épülendő

Neuman házban

kiadásra kerülő lakásokra és üzletekre, valamint a félemeleten elhelyezhető irodákra és műhelyekre igénytartók jelentkezzenek

Neuman Testvérek

városi irodájában. 12573

Üzv. Lengyel Gyuláné szül. Koch Sarolta mint feleség a maga és gyermekülök lanka és Endre, valamint az alulírott testvérek és rokonok nevében is, mély bánattal, de Isten akaratában való megnyugvással tudatja, hogy felejtethetetlen hűségese, jó férje

Lengyel Gyula

lakatosmester,

rövid szenvedés után a mai napon, életének 48-ik és boldog házasságának 22-ik évében csendesen elhunyt.

Kedves halottunk földi maradványait folyó évi október hó 29-én dél után 4 órakor fogjuk a Str. Dimitrie Bolinteanu (Arany János-u.) 12. sz. alól az izr. sírkertben az örök nyugalomnak átadni.

Pihenjen csendesen! Emléke közöttünk örökké él!

Arad, 1922. október 28.

Lengyel Géza, Lengyel Sándor, Pollák Mórné szül. Lengyel Szeréna, testvérei. Pollák Mór, sógora: Lengyel Gézáné sz. Braun Teréz, Lengyel Sándorné szül. Grosz Eszter, sógornői.

Köszönetnyilvánítás.

Valamennyi jóbarátunknak és ismerőseinknek, kik szeretett kis

Bözsikénk

halálával okozott mérhetetlen nagy fájdalomkban felkerestek, hogy részvételükkel, virágaikkal, vigasztalásukkal enyhítsék a sors által reánk mért nagy csapást, ezuton mondunk hálás köszönetet.

11953

Barna Kálmán és neje.

Gr. Alevra, Str. Unirei

(Fábian G.-u.) 4—5. sz. alatti borozójában az üzletvezetést átvettem, ahol havi abonensek is felvétetnek.

5195 Szíves pártfogást kér
Wittman József.

Őszi és téli árjegyzéke

„RENAISSANCE“

divatüzletnek

Str. Bratlanu 2. Minorita-palota. Weitzer u. 2.

Három méter gyapju szövet

női kabáthoz L 490.—

Három méter gyapju szövet

férfi öltönyre L 520.—

Egy férfi télikabátra való

gyapju szövet L 500.—

Angol Velour szövetek. Mtr. 290.—

Mintás kabátbélések 68.—

Jó mosó hárszony flanellek 51.—

Intézeti kék ruhaszövet 180.—

Juitta futószőnyeg Lei 75.—, 85.—, 95.—

140 cm. caracül plüss Mtr. Lei 275.—

Téli női, férfi, gyermekharisnyák, vásznak stb. legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ugyanott Karpelesz Zsigmond angol őr

szabósa. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

PARISI

legújabb medellek

TOILETTEK

PALETOK

SZORMEKABATOK

HOLZER

DIVATRUHÁZABAN

Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 9. 11938

Az előkelő világ cipőkrémje

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSABB ÉGŐ TÖKELETES VILÁGÍTÁSI

„A HINDU SIREMLÉK“

I. részének reprize hétfőn, kedden, szerdán

AZ URÁNIÁBAN

Jegyek elővételben az **APOLLO** elővételi pénztáránál válthatók d. e. 10—12-ig, d. u. 5—9-ig.

PYRAM

a mai kor legtökéletesebb cipőkrémje!

Figyelje meg tisztító hatását!

Kérjen kifejezetten „PYRAM“-ot.

Értesítem az igen tisztelt szücs, szabó, paplany-áru és női confectione cégeket, hogy üzletemben vatta- és mindennemű lip-csei szörnye-áruk érkeztek s a legolcsóbb árban árusítatnak ki.

Beregszászy Lajos

törv. bej. szücs cég, Strada Emi nescu (Deák Ferenc-utca) 32. szám

Nagy választékban érkezett Semler-féle angol férfiszövet raktárra
Ilg. Kopetkó Károly divatüzletébe, Str. Bratianu (Weitzer J.-u) 2,

Magyarázó táblák lezárók a fogak és fülök felé
MARGIT FOGPASZTÁT
használat. Egy tubus ára 8. kapható:
Dr. FÖLDES gyógyszerárban.

UNDERWOOD
írógépek megörökösök. Használt írógépek és legfinomabb üzemeltetők nagy raktára.
Szakszerű javító műhely. Írásmunkák, fordítások, sokszorosítás.
Bodnár József
írógépvállalatnál, a főpóstatával szemben

Esküvői, névnap
és egyéb
alkalmi ajándékok,
sz. sz. sz. sz. sz.
legnagyobb választékban kaphatók:
Losonczy óra- és órázerőztetőben
Arad, Piata Avram Iancu 1, Szabadság-tér.
Órák és órázerők javítás. Szabó és órák készítése. Szabó és órák készítése. Szabó és órák készítése.

SZOLLO-OLTVANYOKAT
Amerikai alanyvesszőket
elsőrendű minőségben, a faj azonos- és tisztaságáért jótéltve, ajánl
GASPARI Fr., Medgyes.
Árjegyzék kérésre. 4640

Prima fenyőanyag
valamint előszortálták búkk és esszenciák kocsijában és nagyban. Kiváncra felvágva és házhoz szállítva előnyös áron kapható:
LEMNARUL HERMANN
Calea Saguna (Varjassy Lajos-u.) 68-70. sz. Telefon szám 715.

Épületek! Tűzifa!
Detail eladás: Calea Radzei Radzei ut No. 4.
Engross: Strada Alexandri (Saguna-utca) No. 5a.
Földes Testvérek
Telefon 878. sz. 12000

Könyvkötészeti tanulóleány
felvételt.
Cím a kiadóhivatalban.

Fettik József

Legolcsóbb, legszebb és legtartósabb cipők a „Transylvánia” cipőgyár

JEANETTA MOHR
vill. fogtechnikus.
Arad, Luther-tér 1.
Kendel 8-12, 2-7-ig.
Minden szombat este 8-10-ig nyitva tartok.
FOG 19011 FOG

Elő helyen való betáblázásra
200,000 Lei kölcsönt
keresek.
Kérlek a lap kiadóhivatalába „Bistos tőke” jellegre kéretnek.
5174

Minden nő
használat
SERAIL-CREMET
ha ezt alkalmazz, hogy szép és tiszta legyen. Kapható napok és éjszakai használatra.
a ROZSNYAI gyógytárban Arad.

K ö t ö t t
női és férfi kabátok, szettek, harisnyák, kesztyűk nagy választékban előnyös áron.
Lusztignál
Bul. Regina Maria 14.

PERFECT
gumibélyegző gyár, vasműves műtészeti, domborműves Arad, Strada Krasovca (Deák Ferenc-u.) 8. sz. 12311

Sürgösen eladó
vendéglő és kaszinóhelyiség
vidéken, piactéren, 2 szobás lakással, más vállalkozás miatt, szon. 11815-vel átvehető. Alkalmi vétel!
Evente 4 nagyvásár!
SZIRMAI adásvételi iroda,
Str. Tribuna Axente (Damjanich-utca) 14.

TALPAK,
BOROK, SZANDALOK nagyban előnyös áron.
Vizsonteladónak óriási árkedvelemény.
TAFROF SEBESTYEN-ÉRT, vállalkozással szemben
Eredeti bécsi modellek nagy választékban kaphatók a
Kalapgyári Raktárban
5088
Str. Mottone (Ferry-u.) gr. Huszár-palota.
Ugyanott alakítások modellek után gyorsan, jutányosan készülnek.

kárpitos és díszítő Vállalkozás új munkák elkészítését, régiak feldolgozását, javításokat.

Szolid jó munkája ismert.

a kválitás-lámpa.
Aki takarékoskodni akar, az csak az ilyen félwattos lámpát használja.

Fraji DEUTSCH Testvérek
nemzetközi szállítók
Arad, Strada G. Lazar (Simonyi-utca) 13. sz.
Wien-ből és Budapestről hetenként többször indítunk gyűjtővagonokat Aradra és Erdély más állomásaira. — Rövid időközönként indítunk gyűjtővagonokat Aradról Budapestre, továbbítással saját telepeink által, a külföld bármely állomására.
Előnyös díjtételek, legrovidebb szállítási határidő, pontos kiszolgálás.
Sürgönyeim: Deutschped.
Saját telepek: Csej, Wien, Budapest, Oradea-Mare, Brassov, Grosseva, Szatmar.

GAZDASÁGI GÉPEK
művelési és ipari gépek, szűrők, szivattyúk, kaucsukcsévek és anyagok állandó raktára. **Komplett pinceberendezések.**
DUMITRIUN. ANASTASIU
Arad, Bulvárd Regele Ferdinand Ia.

Lakás díszítés. Független készítés elsőrendű ízléssel.

Piata Avram Iancu 14. szám alatti lorakutatóban kaphatók. Diákok kedvezményben részesülnek.

Ön köhög?

keresse fel
azonnal

„Csokoládé Király“-t

Csak Strada Metianu (Ferry-u.) 2. és vásároljon valódi töltött: méhméz, aranyarba, pomatófű és szalmiák gyógyeszkortát. ● Gimre vigyázzon!

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsiros arc, egyszeri lemosásra csodás szép lesz, mintha valami lehelet finomságu harmattal volna bevonva. (Mitesserek) alkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb arcszépítő. — Készíti

Dr. Földes és Hehs Margitcrema gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 12091

FÉRFI- FIU- ÉS GYERMEKRUHA TELEP.

Iskolaruhák, fű téhkabátok, férfi-öltönyök, raglánok, télikabátok, szörmés bekecskek, bőrkabátok, esőköpenyek nagy választékban. 2445

Bel- és külföldi gyapjuszövetek. Külön mérték utáni osztály.

SZÁNTÓ ÉS KOMLÓS. Piata Avram Jancu (Szabadság-tér, Színház-épület.)

Csunya nők szépek, szép nők szebbek
lesznek a **HAJÓS-féle**
DORÉ-CRÉME

hamulata után. 10176

Hajfestő „Melogen“
elismert legjobb gyártmánya fekete és barna színekben. Ár 35 K. Fenti szerek kaphatók

Hajós gyógytárban
Aradon, Bulov. Regina Maria 22.

Viktor Barthmes,

ARAD,

cukorka és csokoládé-gyár. Str. Filipescu 88. (Flórián-u.) iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 3. sz. Legmodernebb gőz- és villanyerőre berendezett gyár.

Kérjen árajánlatot!
Telefon 208. 12572

Malomvevők figyelmébe.

Eladók:

Műmalom teljesen új állapotban, nagy jövedelemmel, előnyös feltételekkel. Gőzmalom hozzátartozó modern lakóházzal, vasúti állomás mellett, községben egyedül álló. Gőzmalom 8 község központján hozzátartozó lakóházzal, kedvező fizetési feltételekkel.

HAÁSZ Irodája, Str. Romanului (Zrianyi-u) 6.

A brassói

Czell Károly likörgyára

az ország legkiválóbbja és jó hírnevét gyártmánya legkiválóbb minőségének köszönheti.

Ezért figyeljen likörkülönlegességeik, rum, cognac stb. bevásárlásakor a „Ch. Czell Braşov“ névre.

Arad és Temesvár vezérképviselője:
BARTHMES VIKTOR
ARAD, Strada Alexandri 3.
Telefon 208. 12571 Telefon 208.

CSÁKY
ÓRAS-ÉKSZERESZ
ÉS VESNÖK
ARAD.

STR. BORIA (SZÉCHENYI-UTCA) 1. SZ.

ÓRÁK ÉS ÉKSZEREK

ELSORANGU ÓRAS ÉS VESNÖK MUTEREM.
ARANYAT, EZUSTOT LEGMAGASABB ARON
0000 VESZI 0000

Alkalmi vételek!

Eladók:

Ház üzlethelyiséggel, bármilyen üzletnek alkalmas, hozzátartozó lakással, elköltöztetés miatt 60 ezer Leier 8 nap alatt átvehető. Fűszer és élelmiszer-üzlet, hozzátartozó lakással 18 ezer Leier azonnal átvehető. Bér és magánházak 2-6 szobás lakásokkal. Házak üzletekkel. Üzlethelyiség, a város központján. Vendéglők (fűszer-üzletek állandóan eladásra előjegyezve. 11770

HAÁSZ Irodája, Str. Romanului (Zrianyi-u) 6.

Keveset használt, 24 lóerős autó eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Horganyozott és fekete **fedéllemezek,**

Horganylemezek, Fényes bádógok, dupla forma, 30 coloshoehfolio, 4 réttü vierfach format lemez tüzelő-ajtók, lemez dobkályhák,

Virágsodronyok, Sodrony-szerek minden méretben.

Gheorge RISZTÓ György
vásáru raktárában Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 14. sz. 12458

Konyha - berendezések

szép kivitelben, mindennemű butorok dus választékban raktáron. Üzletberendezések jutányosan készülnek

CZIRKÁL, ARAD Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 7. Telefon 584.

Vaskereskedők Fűszerkereskedők

!!
nálunk szerezhetik be legolcsóbb áron

Trágyavillák és szénavillák
Fuvartengelyek
Sodronyszerek minden méretben
Patkó sarkok
Reszelők és osvarok
Méterpálcák, hitelesítve
Gépolajok, csontolaj
Gummi tömlők és lemezek
Klingerit és asbest
Műszaki cikkek
Timsó, kristályos 5108
Borax és salmiák
Gyanta, Minium valódi
Carbid, Lenolajkenec (Fűrisz)
Kénlapok

E. Sz. G. E. Géposztálya
műszaki nagykereskedés
Sibiu (Nagyszében) Só-utca 22.

1000 frankot havonta

könnyen kereshetnek bármely foglalkozású hölgyek és urak könnyű munkával

hollandi cégnél

Kérjen mintát és tájékoztatást 50 korona bankjegy beklüdtése ellenében:

E. BOCK, WIEN, VI., Gumpendorferstrasse No. 109/14. 3908

A legszebb és legolcsóbb **nyomtatványokat**

AZ **ARADI KOZLÖNY** könyvnyomdája készíti.

Ingyen nem, de mélyen lezártott áron bérmentve az alant felsoroltak közül bármelyiket postán kapja, ha ajánlott levélben rendel és mellékel (utánvétellel a posta nem vesz fel csomagot)

25.- Lelet:

1 kötött selyem nyakkendőt, 1 vagy 2 drb zsebkendőt, 1 pár férfi zoknit patent tartóval, 1 gummi nadrágtartót, 1 pár finom női harisnyát, legújabb Gillette-rendszerű önbortóvát köszörű-készlettel és 8 késsel, 1 legújabb tyukszem- és keménybőr-gyalut 6 késsel, 10 elsőrendű borotva pengét, 2 drb művészies faliképet üveg alatt, 1 bontófűtőt, 1 legfinomabb manikűr ollót, 1 legfinomabb öngyújtót, 1 zsebkést, 1 töltőtollat.

Míg a készlet tart:

1 legfinomabb manikűr készlet, vagy 1 kézi ventilatorlegyeső **40.- Lelet.**

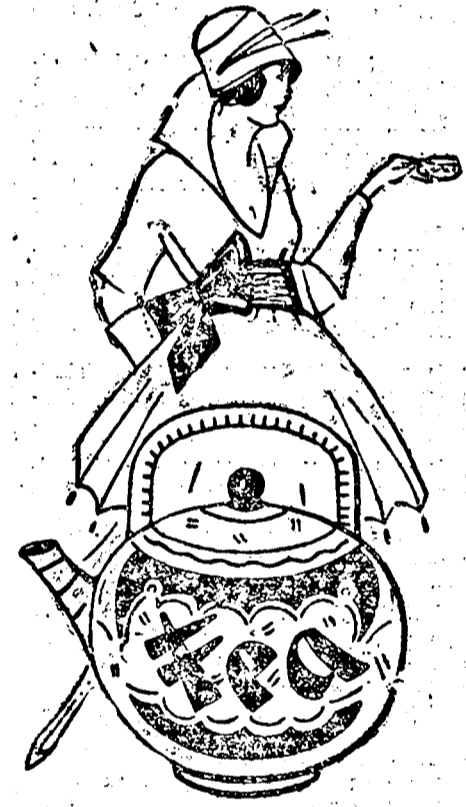
Elsőrendű zseb- vagy karkötő órák jótállással **80.- Lelet.**

Uj! Uj! Áram- és vezeték nélküli, soha el nem romolható „Mevell“ ajtó- vagy kapucsongyű **80.- Lelet.**

Legjobb gyártmányu szájharmonikák **15, 20, 25, 30 Lelet.** Szín és nagyság megirandó. Portóért tételenként 5 Lelet küldendő. — Árjegysék kívánatra 2 Lelet.

Cím: **I. SZEMERE** Wien, VI., Windmühl-Gasse 30.
Rendelésnél hívathozzon az „Aradi Közlöny“-re.

Mindenből a legjobbat!

TEASKANNA
VÉDJEGYU TEA
A Balkán Impex R. T. nagybani egyedárusítóhelye és főlerakata.
12187 **Temesvár.**

Kifutó fiu
jó fizetéssel **felvétetik.**
Cím a kiadóhivatalban.

Sárcipő javítást elvállal az **Automobil és Gépkereskedelmi Vállalat,** Arad, St. Alexandri (Salacz-u.) 6. 12571

Tritthaler Ferenc

építészeti irodája Str. Cos-
buc (Wesselényi-utca) 47.

Vállalja minden szakba vágó
munkák készítését a legegyszerűs-
rűbből a legmodernebb kivitelig.

Tervek és költségvetések
kiváratra elkészülnek.

Apró hirdetések.**Tudnivaló az apróhirdetésekről:**

Az apróhirdetéseket 200 szavak szor-
sítat számítják.

Minden sor hirdetés ára 1 leu.

Vastagabb betűvel 2 leu.

A vastagabb betűvel kívánt szava-
kat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 6 óráig ve-
szünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóból
10 leu.

A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szö-
vegét, amelyik tartalmánál fogva ere-
deti alakjában nem közölhető, megvál-
toztassa.

Alkalmasság.

NOUS CHERCHONS UNE GOUVER-
NANTE cultivée et moyen agée, chez
une fille adulte La science parfaite de la
langue Française est nécessaire. Ce, qui
enstruit le piano et la langue Anglaise,
sera intéresser en avantage. Les offer-
tes avec les prétentions sans le devise
„Cultivée“ sont envoyer dans l'admini-
stration d' „Arad Közlöny“ Arad. 5000

MODERN Műpajzások készítését ol-
csón vállalok. Cim a kiadóban. 13725

NÉMET NEVELŐNŐ, igen intelligens,
alkalmazást keres. Cím: Bischof, Ti-
misoara, Szent György-tér 1. II. em.
12457

INTELLIGENTES deutsches Mädchen
die auch im Haushalt mitwirkt wird zu
einem dreijährigen Kinde gesucht. Nä-
heres in der Administration. 5218

NŐI KOSZTUMOK és raglánok készit-
ését olcsón vállalom. Cim a kiadóhiva-
talban. 5226

NŐI PODRASZ tanulónak egy jóerköl-
csü fiu felvétetik. Fehér si Comp. 12572

NÉGY középiskolát végzett intelligens
leány pénztárnoknő, vagy cukrászdá-
ban előrusítónak ajánlkozok. Cim
Kelet hírlapiroda. 12572

IRODAI MUNKÁBAN gyakorlott gép-
író azonnali belépésre állást keres.
Cim a kiadóban. 5227

PERFECT szakácsné házakhoz ajánlko-
zik, esetleg bejáró szakácsnőnek is el-
megy. Cim a kiadóban. 5228

JÓHÁZBÓL való fiu cukrász tanulónak
felvétetik. Cim a kiadóban. 5151

ELARUSITÓNÓ román, magyar nyelvet
bíró felvétetik Pless Gyula felőltő áru-
házában. 5184

DEUTSCHES Fräulein wird gesucht zu
zwei Mädchen 4 und 9 Jahre alt. Mit
Klavierkenntnisse bevorzugt. Adresse:
Szigeti Strada Cogălniceanu (Mikes
Kelemen-utca) 36-38. 12571

FIATAL órák segéd állást keres. Cim a
kiadóban. 5189

ALTERES deutsches Fräulein sucht
Stelle zu 1-2 grösseren Kindern. Adre-
se an die Administration. 5200

Vétel és eladás.

KIS NŐI arany óra, ezüst cigaretta-tár-
ca, angol báránnyal bélelt fekete női
bunda, íróm pleéd, piros színházi. Me-
tőleg alkalmi kabát eladó Str. Consisto-
rului (Batthyány-utca) 23. sz. I. e. jobb.
500

PEKVŐ gyermekkosci megvételre ke-
restetik. Cim a kiadóban. 5216

EZÜST retikul, biliárd dákok, tajték
pincák eladók. Cim Wallingernél. 12458

HINTÓ eladó. Cim Wallinger hirdetőjé-
ben. 12457

ELADÓ egy új csizmadia sátor és egy
paraszti kocsi Strada Muresanu (Nádor-
utca) 4. sz. 5221

ELADÓ prima lucerna széna waggonté-
telben ab Arad vasút állomás. Cim a
kiadóban. 5225

ANTIK felel kétüléses csukott hintó,
északiszővet zongora takaró. Ugyanott
gyermekkosci készítését, ernyőkészíté-
sét, gumizást vállalom. Str. Boin-
neanu (Arany J.-utca) 1. Fűrészgár
mögött. 5223

KÖNYVET és kottát (nagy tömegben)
olcsón árúsit Kerpel könyvüzlete. —
Ugyanott kölcsönkönyvtár is. 12703

SELYEM pincsi kölyök kutyák eladók.
Cim Kelet hírlapiroda. 12572

KERESEK CSÉPLŐGÉPEK. Levelet a
kiadóba kérek. 5231

PAPRIKA nagyban és kicsinyben olcsó
árban kapható Pollák József cégnél. 5232

SZÉP URISZOBA GARNITURÁT és két
ablakra való hibátlan függönyt, esetleg
karamant keresünk megvételre. Egy
„Sanitas“ szoba gőztűrdő felszerelve
eladó. Szépművészeti Szalon Ortutay-
palota. 5208

EGY alig használt békebeli vasuti tisztí-
köpöny külön szörme béléssel eladó.
Cim a kiadóban. 5154

MICHELIN CABLE autógumik leszállit-
ott árakon Kovács Soma és Társánál
Aradon. 5205

BUTOR, tuhálmozott raktár miatt,
ebédlő és hálószobák olcsó áron kapha-
tók Wiegand, Str. Eminescu (Deák
Ferenc-utca) 40a) 12071

NYERSBORKÖVET veszek min-
den mennyiségben írom Arnold Arad
Str Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-
utca) 39. sz. 10635

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR ve-
kony és vastag minőségben olcsón be-
szerezhető Kleszer papirkereskedőnél
Str Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1.
11851

PERZSASZÖNYEG három méter hosszú
két méter széles eladó. Cim a kiadóhiva-
taltban. 11816

BERLINI jóhangú pianó eladó. Str.
Tribunul Axente (Damjanich-utca) 14.
11816

KERESEK jó főzőnő 3 tagu családnak
Strada Cloaca (Szent László-utca) 10. I.
5210

BORSZIVATTYU, gumitömlők, fec-
kendők, kutak, szerszámok, Kovács So-
ma és Társánál Aradon. 5203

MINDSZENTI ünnepekre lévőgott és
cserepes chrysanthemumok és egyéb vi-
rágok kaphatók Calea Aurel Vlaicu
(Pécska-ut) 22-26. Martia-gyárral szem-
ben lévő kertészethen. 5207

EBÉDLŐPERZSA, futóperzsák, írósza-
tal, zongoratakaró kilenc darab rókából
eladó Strada Consistorului (Batthyány-
utca) 17a) az udvarban. 5201

MALOMKÖVEK, eredeti francia és ha-
zai, szitaselem, gépolaj, szijak, malom-
szerek Kovács Soma és Társánál Ara-
don. 5204

VASKÁLYHAK szén és fafűtésre eladók
Str. N. Oncu (Schweidel-utca) 10. 5199

KÖTÖTT KABÁTOK, mellények, kez-
tyűk, harisnyák eredeti gyári árakban,
gyermek részére is érkeztek minden-
féle trikók nagy választékban Hoffmá-
nál, Fischer Elize épület, Arad. 5211

IRÓGÉPEK, kellékek, javítóműhely, Co-
pyingoffice Szegitűnél, Str. Luther-utca
1. Telefon 111. 4558

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szmirnászönyege-
ket, egész gyűjteményeket a legmagas-
sabb árban vásárol a Salon Artistique
Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-
palota.) 11895

VEHET, ELADHAT, CSERÉLHETI Mű-
tárgyak, szobrok, szönyegek, porcellán
ritkaságok, antik butorok kiállítás. Szép
művészeti Szalon, Ortutay-palota. Str.
Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. 11911

EBÉDLŐ PERZSA 29.000, ebédlő szmir-
na 22.000, Salon Artistique (Fischer
Eliz-palota.) 12021

SZÖNYEG 2½X3½ eladó Str. George
Popa (Ferdinand-utca) 1. 5153

MALOMKOPTATO kombinált tarár trleur-
rel, 9 szám progress üzemképesek és új
hámozógép eladó. Detacheurt veszek
Braun-malom, Ujmikolakan. 12570

MIG a készlet tart, selyem Duvetin 29
Leiert Vándornál, Str. Meşianu (Föray-
utca.) 5181

Ingatlan.

JÓKARBAN lévő emeletes bérlőház for-
galmás helyen nagy lakással eladó. Cim
a kiadóban. 5172

STRADA SAVA RAICU (György-utca)
86. számú 4. szobás modern magánház
eladó. 5184

STRADA Grigorie Alexandrescu (Ber-
csényi Miklós-utca) 7. számú ház lakás-
sal eladó. Cim a kiadóban. 5187

JÓKARBAN lévő igen szép magánház
eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5190

STRADA FILIPESCU (Flórián-utca) 8.
számú magánház elköltözés miatt eladó.
5213

OLCSÓN eladó magánházak 2-3 szobás
lakással, Lukácsnál, Str. Cornel Popescu
(Edelspacher-utca) 20. 5214

EGY 3 szobás magánház lakással eladó
Calea Andrei Saguna (Varjassy Lajos-
utca) 24. 5222

UJ HÁZ 24 □-öl utcai fronttal, jóforgal-
mu iüszér és élelmiszer-üzlettel, lakás-
sal, családi ügyek miatt sürgösen eladó.
Mosotzy-telep Strada Cornel Leucufia
(Dugonits-utca) 20. 5220

Üzletek.

INEUN a piactéren jóforgalmu vegyes-
kereskedés berendezéssel azonnala el-
adó. Bővebbet Herbstein Mór, fűszer-
nagykereskedés Bulev. Reg. Ferdinand
(Boros Béni-tér) Arad. 12571

BORBÉLY ÉS FODRASZOK FIGYEL-
MEBE! 40 év óta fennálló üzlet igen ol-
csón eladó, esetleg november 1-ére bérbe
kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5229

Oktatás.

NÉMET gyorsíró tanítót sürgösen kere-
sek. Cim Wallinger hirdetőjében. 12458

Ellátás.

SZOLID. két fiatalember, vagy házaspár
teljes ellátást nyer. Cim a kiadóban. 5152

TELJES ELLÁTÁST nyerhet két közép-
iskolába járó fiu Knézych Károly-utca)
14. szám. 5212

MAGÁNYOS urnónél teljes ellátást kap
hat fürdőszoba használatául urleány.
Cim Kelet hírlapiroda. 12573

Különbéle.

ASSZONYOK. LEÁNYOK részére varró
és szabásati tanfolyam van. Str. Emi-
nescu (Deák Ferenc-utca) 40a) II. eme-
let, udvari feljáratt. 4598

HATVAN-NYOLCVANEZBR leiel ipar-
vállalathoz társ keresetetik. Üzlet a leg-
jobb helyen. Cim a kiadóban. 5144

VARRÓGÉPEKET, kerékpárokat, gra-
mofont, legjobban javit Schwarz mű-
szerész, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-
utca) 3. 12811

OKTÓBER HUSZONHETEDIKÉN villa-
mosnál elveszett Tóth János nevű cse-
lédkönyv irományokkal együtt. Becsü-
letes megtaláló 100 lei jutalom ellené-
ben juttassa el özv. Kozmanovics Gá-
borné Ghioroc (Györök.) 5209

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYT megvételre
keres Steinitzer Dezső fényképész. —
Ugyanott két tanuló, vagy tanuló leány
felvétetik. 5219

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhiva-
talba járadni úgy feladhatja a kö-
vetkező helyeken:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételi
irodája Str. S. Brancovici (Lázár
Vilmos-utca.)

„KELET“ hírlapelőrusító és hirdetés
felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-
utca) 1.

HAASZ ügynöksége Strada Romanului
(Zrínyi-utca) 6.

MANDE Bulevardul Regele Ferdinand
I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti
papírüzlet.

SZIRMAI adásvételi irodája Str. Tribu-
nal Axente (Damjanich-utca) 14.

II. KLEIN MÓR könyvkereskedésben
Bulevardul Regina Maria (Andrássy-
tér) 12.

„VICTORIA“ újságos kereskedelmi
iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-
tér) 16.

Utlevelekre vizumot 55.— Leiért legpontosabban leggyorsabban a „Kelet“ hírlapiroda szerez

MITRICS VLADIMIR

SZABÓ

5217
Str. Alex. Gavra (Coernevits Péter-utca) 16.

Készíti a legdivatosabb férühákat. Elsőrangú munka. Olcsó
árak. Tisztviselőknak és munkásoknak kedvezmény. Bőr-
kabátok készítését elvállalom jutányos árban Szabóknak is.